

ที่ นร ๐๕๐๓/๔๐๖๘

สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขานุการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขที่..... ๑๖๑
วันที่..... ๓ ๑ ๘.๙. ๒๕๖๒
เวลา..... ๑๐.๓๑
๔.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

b/w
มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะกรรมการได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัติตั้งกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนท่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กสุจานย์คดี
รับที่...๑๖(๖) วันที่...๒๙๙๘
วันที่...๑๐/๘.๙/๖๒
เวลา...๙.๐.๔๙ น.
ดำเนินการประชุม

สำนักเลขานุการคณะรัฐมนตรี
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๕๘ (wa036/D/ส/กต)

กสุจานย์คดี
รับที่...๑๓๑ วันที่...๙๐/๘.๙/๖๒
เวลา...๑๐.๓๗ ล.ส. ๙๐๙
ดำเนินการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บบทบัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรืออ้ออำนวยต่อการส่วน อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นฟูสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่าและพืชป่าซึ่งมีผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าว เพื่อจัดให้มีมาตรการในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า

พระราชบัญญัตินี้มีบังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ๒๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การส่วน อนุรักษ์ คุ้มครอง และบำรุงรักษาเขตอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการบริหารจัดการสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ในพื้นที่ดังกล่าวให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

(โปรดพิจารณา)

- (๒) พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖
 (๓) พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิดและดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไข่และตัวอ่อนของสัตว์เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับการยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ของสัตว์ดังกล่าว

“ชากระสัตว์ป่า” หมายความว่า ร่างกาย หรือส่วนของร่างของสัตว์ป่าที่ตายแล้ว หรือเนื้อของสัตว์ป่า ไม่ว่าจะได้ปั้ง ต้ม รม ย่าง ตากแห้ง หมัก ดอง หรือทำอย่างอื่นเพื่อไม่ให้เน่าเปื่อย และไม่ว่าจะชำแหละ แยกออก หรืออยู่ในร่างของสัตว์ป่านั้น และให้หมายความรวมถึงขา หนัง กระดูก กะโหลก ฟัน งา ขนาด นอ ขน เกล็ด เล็บ กระดอง เปลือก เลือด น้ำเชื้อ หรือส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ป่าที่แยกออกจากร่างของสัตว์ป่าไม่ว่าจะยังมีชีวิตหรือตายแล้ว

“ผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า” ให้หมายความรวมถึงอนุพันธ์หรือสิ่งอื่นใดที่ได้มาจากการสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่าที่ตรวจสอบหรือจำแนกได้โดยเอกสารกำกับ บรรจุภัณฑ์ เครื่องหมายฉลาก หรืออื่น ๆ ว่าเป็นของสัตว์ป่าชนิดนั้น ๆ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ล่า” หมายความว่า เก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายด้วยประการอื่นใดแก่สัตว์ป่าที่ไม่มีเจ้าของและอยู่อย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงการไล่ การต้อน การเรียก การล่อ หรือการอื่น ๆ เพื่อเก็บ ดัก จับ ยิง ฆ่า หรือทำอันตรายแก่สัตว์ป่านั้น

“เพาะพันธุ์” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ป่าที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และให้หมายความรวมถึงขยายพันธุ์สัตว์ป่าด้วยวิธีผสมเทียม ย้ายฝากรตัวอ่อน หรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มจำนวนสัตว์ป่าดังกล่าว

“ค้า” หมายความว่า ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และให้หมายความรวมถึงมีหรือแสดงไว้ซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าเพื่อการค้า การประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือสื่อใด ๆ เพื่อการค้าด้วย

“นำเข้า” หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำหรือส่งออกไปนอกประเทศซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าที่เคยนำเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว

“นำผ่าน” หมายความว่า การผ่านแดนและการถ่ายลำตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

“ด่านตรวจสัตว์ป่า” หมายความว่า ด่านตรวจสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า

“ส่วนสัตว์” หมายความว่า สถานที่หรือบริเวณซึ่งรวมรวมสัตว์ป่าไว้เพื่อประโยชน์แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การเรียน การศึกษา การค้นคว้าหรือวิจัย หรือเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ป่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรืออธิบดีกรมประมงเฉพาะที่เกี่ยวกับสัตว์น้ำ “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎหมาย กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกกฎหมาย ระเบียบ และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

การออกกฎหมาย กำหนดค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึงชนิด ประเภท หรือจำนวนของสัตว์ป่า ชาติสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชาติสัตว์ป่า หรือขนาด ลักษณะ หรือประเภทของกิจการหรือกิจกรรมที่จะดำเนินการก็ได้ กฎหมาย ระเบียบ และประกาศ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑

ประเภทสัตว์ป่า

มาตรา ๖ ให้สัตว์ป่าตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้เป็นสัตว์ป่าสงวน ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เห็นว่าสัตว์ป่าชนิดใดใกล้สูญพันธุ์จำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวด สมควรกำหนด เป็นสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชบัญญัติ

ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ เห็นว่าสัตว์ป่าสงวนได้ตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มีจำนวนเพิ่มขึ้นจนไม่มีสภาพใกล้สูญพันธุ์ และไม่มีความจำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดอีกต่อไป จะเสนอให้สัตว์ป่าสงวนนั้น พ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวนก็ได้ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่มีความสำคัญต่อระบบ生เเวศ หรือจำนวนประชากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบบันเเวศ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กำหนดในกฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๘ การกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์ ในทางเศรษฐกิจเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้กำหนดโดยประกาศของรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมเป็นสัตว์ป่าควบคุม ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่มีการตราพระราชบัญญัติตามมาตรา ๖ วรรคสอง กำหนดชนิดของสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าโดยชอบ ด้วยกฎหมายซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ มีผลใช้บังคับ แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้ สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณา ออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนแก่ผู้นั้น

เมื่อได้แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแล้ว หากผู้ครอบครองตามวรรคหนึ่งประสงค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตดังตั้งแต่และประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดใน ระยะเวลาตามวรรคสี่ ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่า สงวนเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นยินยอมให้ตกลเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาต ครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวนหรือชาติสัตว์ป่าสงวนไม่ได้ดำเนินการตามวาระหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าสงวนหรือชาติสัตว์ป่าสงวนที่มีไว้ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่มีการออกกฎหมายระหว่างประเทศ มาตรฐานเดียวกันนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองเพิ่มเติม ให้นำความในมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับแก่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่า ชาติสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชาติสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งตรงกับชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองที่กำหนดเพิ่มเติมอยู่ก่อนนั้นที่กฎหมายระหว่างประเทศนี้ได้กำหนดไว้

โดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้ครอบครองตามวาระหนึ่งประสรคจะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจกรรมสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ หรือจำหน่ายสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจกรรมเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ในกรณีที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบตามวาระสาม ในกรณีไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในเวลาดังกล่าว หากมีสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองชาติสัตว์ป่าคุ้มครอง อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ชาติสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากชาติสัตว์ป่าคุ้มครอง การดำเนินการต่อชาติสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากชาติสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ในกรณีที่ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองหรือชาติสัตว์ป่าคุ้มครองไม่ได้ดำเนินการตามวาระหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่าคุ้มครองหรือชาติสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้ในครอบครองตกเป็นของแผ่นดิน

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๒ ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง

มาตรา ๑๓ ผู้ใดล่าสัตว์ป่าที่เป็นการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็นและภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(๑) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น และ

(๒) การล่า�ันได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ

ผู้กระทำตามวรคหนึ่งด้วยไม่เคลื่อนย้ายสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่าที่ถูกล่า�ัน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็น และต้องแจ้งเหตุที่ได้ล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่านั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ทราบโดยพลัน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร่วมกับพนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบเหตุแห่งการล่าหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่าโดยเร็ว และให้ดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ปานั้นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๔ ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมิไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าส่วน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าส่วนไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ห้ามมิให้ผู้ใดเก็บ ทำอันตราย หรือมิไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครองตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้

ความในวรคหนึ่งและวรคสองมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยการรังนกอีก่อน และผู้ที่อาศัยอำนาจของผู้รับอนุญาตดังกล่าว แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตตามวรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๕ ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งหรือปล่อยเป็นอิสระซึ่งสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน

ความในวรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้มิไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุมที่ได้มาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และได้จำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้ที่สามารถครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยชอบตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ส่งมอบให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๖ ในกรณีผู้มีสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม ไม่ไว้ในครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ มิเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไปได้ และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่านั้นให้แก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงในกรณีที่สัตว์ป่านั้นเป็นสัตว์น้ำ ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่า

ดังกล่าวต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช
หรือกรมป่าไม้ แล้วแต่กรณี และให้อีกว่าผู้นั้นยินยอมให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า
อัตราค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ทั้งนี้ การกำหนดอัตรา
ค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าต้องเหมาะสมกับชนิดหรือประเภทของสัตว์ป่า โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึง
ค่าอาหารสัตว์ป่า ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าแรงงานจัดการสถานที่เลี้ยงดู ค่าแรงเลี้ยงและโรงเรือน

ส่วนที่ ๓

การครอบครองสัตว์ป่า

มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง
หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่

(๑) เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์
ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) เป็นการครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนิน
กิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากเพาะพันธุ์
หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

(๓) เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๘ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตาม
มาตรา ๙ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่
เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต
การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เนพาะชนิดที่
รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่
เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ ในการนี้ที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตาม มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้น มีผลใช้บังคับ แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ ตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ส่วนที่ ๕

การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

มาตรา ๒๑ ห้ามมิให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ชากระยะสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากชากระยะสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำเพื่อกิจการ สวนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

คุณสมบัติและลักษณะดังนี้ ห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๒ ผู้ใดจะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระยะสงวน ชากระยะป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระยะป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจาก อธิบดี

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ในกรณีเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระยะสงวน หรือ ผลิตภัณฑ์จากชากระยะป่าคุ้มครอง จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่เป็นการกระทำเพื่อกิจการสวนสัตว์ของ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐ จัดตั้งตามหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งชากระยะสงวน ชากระยะป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากชากระยะป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท และจำนวนที่อธิบดีกำหนด โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

คุณสมบัติและลักษณะดังนี้ ห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่การส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า ที่มิใช่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม จะต้องมีใบรับรองการส่งออกตาม ความต้องการของประเทศไทย หรือผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกผู้ได้ประسังค์จะได้ใบรับรองการนำเข้า หรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว อาจยื่นคำขอรับใบรับรอง การนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบรับรองและผู้รับโอนใบรับรอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุ ใบรับรอง การโอนใบรับรอง และการออกใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ผู้ได้จะนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตแห่งด่านนั้น ๆ โดยประกาศในราชกิจจานุเบka

มาตรา ๒๖ ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุมที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า ดังกล่าว เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุมที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ตรวจสอบแล้วจึงให้นำเคลื่อนที่ต่อไปได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ส่วนที่ ๕

การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

มาตรา ๒๗ ผู้ได้จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๘ เนพะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับ ใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว
หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว

มาตรา ๒๕ ผู้ใดจะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุม^๑
ตามมาตรา ๙ เนพาชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า^๒
ดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต
การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนด
ในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า^๓
ตามมาตรา ๒๗ ที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุม^๔
ตามมาตรา ๙ เนพาชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า^๕
ดังกล่าว โดยผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ต้องปฏิบัติตาม
หลักเกณฑ์ของผู้รับใบอนุญาตค้าที่กำหนดในกฎกระทรวงตามวรรคสองด้วย และในกรณีที่ผู้ได้รับ^๖
ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้ออกเป็น^๗
เหตุพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ด้วย

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมตาม
มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือ^๘
ค้าสัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศนั้น^๙
มีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๙ วรรคสอง^{๑๐}
แล้วแต่กรณี ภายในเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา ซึ่งกำหนดเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมทั้งเผยแพร่^{๑๑}
ให้สาธารณชนทราบตามวิธีการที่อธิบดีกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

เมื่อยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม^{๑๒}
หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าวต่อไปได้จนกว่า^{๑๓}
อธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาต

ส่วนที่ ๖

การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและชาگสัตว์ป่าอันตราย

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่สัตว์ป่าหรือชาگสัตว์ป่าได้อาจก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบ生物 เปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรุนแรง หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ ประกาศกำหนดให้สัตว์ป่าหรือชาగสัตว์ป่าดังกล่าวตามชนิด ประเภท จำนวน หรือขนาดที่กำหนด เป็นสัตว์ป่าอันตรายหรือชาగสัตว์ป่าอันตราย

ผู้ใดมีสัตว์ป่าอันตรายหรือชาగสัตว์ป่าอันตรายตามวรรคหนึ่งไว้ในครอบครอง ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือชาగสัตว์ป่าอันตราย ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบ生物 มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบ ของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือชาగสัตว์ป่าอันตรายตามวรรคหนึ่ง กำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือชาగสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือชาగสัตว์ป่านั้นแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไปโดยเร็ว

หมวด ๒

สวนสัตว์

มาตรา ๓๒ ผู้ใดจะจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาต จากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวน สัตว์ป่าหรือชาగสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครองโดยต้องแสดงหลักฐานการได้มา พร้อมด้วยแผนที่ แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์

โครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผัง ของสวนสัตว์ตามวรรคหนึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีกำหนด ในกรณีที่ พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังนั้น ถูกต้องแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของอนุญาตตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ต่อไป หากเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน หรือแผนผังนั้นไม่ถูกต้อง สมบูรณ์ ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาต พร้อมทั้งกำหนด ระยะเวลาให้ผู้นั้นแก้ไข เมื่อพ้นกำหนดแล้วไม่ดำเนินการให้ถูกต้องให้ถือว่าไม่ประสงค์จะจัดตั้งและ ประกอบกิจการสวนสัตว์

มาตรฐานการจัดการส่วนสัตว์อย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์
- (๒) การดูแลด้านโภชนาการ
- (๓) การสุขาภิบาลและการควบคุมโรค
- (๔) การดูแลรักษาสัตว์
- (๕) สวัสดิภาพสัตว์
- (๖) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย
- (๗) การปฏิบัติการและมาตรการอุปกรณ์ต่าง ๆ
- (๘) แนวทางการให้ความรู้หรือการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุ
ใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือรับรอง ให้เป็นไปตาม
ที่กำหนดในกฎหมาย

ในการนี้ที่ผู้ขอรับใบอนุญาตได้นำสัตว์ป่าส่วนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือชากระสัตว์ป่า
ดังกล่าวซึ่งเคยได้รับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าส่วนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว หรือใบรับรอง
การครอบครองชากระสัตว์ป่าดังกล่าว มาถือประกอบการขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง
ให้ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าส่วนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราวหรือใบรับรองการครอบครอง
ชากระสัตว์ป่าดังกล่าวนั้นเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อได้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการส่วนสัตว์

มาตรา ๓๓ ในระหว่างการก่อสร้างส่วนสัตว์ หากกรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ซึ่งส่วนสัตวนั้นตั้งอยู่ พบร่วม
การก่อสร้างไม่เป็นไปตามโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการส่วนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่นไว้
ตามมาตรา ๓๒ ให้กรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี สั่งให้
ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาต
ดำเนินการเสร็จแล้ว ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ในการนี้ที่ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแบบแปลนหรือแผนผัง ให้แจ้ง
และส่งแบบแปลนและแผนผังที่แก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่
ต้องแจ้งผลการพิจารณาว่าแบบแปลนและแผนผังนั้นเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการส่วนสัตว์
ตามมาตรา ๓๒ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่แจ้งผลภายใน
ระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้

ก่อนการเปิดให้บริการส่วนสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งส่วนสัตว์และแจ้งผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาต
ทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้อง
ให้อธิบดีออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลา
ดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๔ ในระหว่างการประกอบกิจการส่วนสัตว์ ให้กรรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมง แล้วแต่กรณี ควบคุมให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตาม มาตรฐานการจัดการส่วนสัตว์ตามมาตรา ๓๒

ในกรณีที่ตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการส่วนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือบริเวณภายในส่วนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อน ร้ายกาจแก่ประชาชนหรือก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจ ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นปรับปรุงแก้ไขสภาพนั้นให้หมดไป

ในกรณีที่สัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่อยู่ในความครอบครองมีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือโอนกรรมสิทธิ์ ซึ่งสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างส่วนสัตว์ ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่แจ้งต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๕ การประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งได้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และประกอบกิจการส่วนสัตว์ห้องจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และอธิบดี กรมประมงสำหรับการประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งนั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตถูกคำสั่งพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับเดิมฉบับหนึ่ง ให้มีผลเป็นการระงับการประกอบกิจการส่วนสัตว์ห้องหมด เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดหรือให้มีผล เป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๖ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งได้ประสังค์ จะเลิกประกอบกิจการ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจการตามระเบียบ ที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้นำความในมาตรา ๓๖ มาใช้บังคับแก่ การดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการส่วนสัตว์ ตามใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการส่วนสัตว์แห่งนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ เลิกประกอบกิจการส่วนสัตว์โดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ก่อนการเปิดให้บริการส่วนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแจ้งการจัดตั้งส่วนสัตว์ต่ออธิบดีเพื่อให้มีการตรวจสอบ หากพนักงาน เจ้าหน้าที่พบว่าการจัดตั้งส่วนสัตวนั้นไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการส่วนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงหรือแก้ไขภายในเวลา ที่กำหนด และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าได้มีการดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขส่วนสัตวนั้น ให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการส่วนสัตว์แล้ว ให้ดำเนินกิจการส่วนสัตว์ได้

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและคุ้มครองสัตว์ป่า ให้ส่วนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐ จัดตั้งตามหน้าที่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ และจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่า

หรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือ
กรรมประมง แล้วแต่กรณี ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

การดำเนินการตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการ

หมวด ๓
คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๓๙ ให้มีคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หัวหน้าส่วนราชการ สำหรับคุ้มครองสัตว์ป่า ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะกรรมการได้แต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือด้านกฎหมาย เป็นกรรมการ ให้อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคเอกชนไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่ง

มาตรา ๓๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีประสบการณ์หรือทำงานในด้านที่ได้รับการแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ
สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง
ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๔๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่ตั้ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่เป็นกลางก่อนจนกว่า จะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

มาตรา ๔๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออกจาก
- (๓) คณารัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณารัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่ว่าจะเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๔๓ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยซึ่งขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง เป็นเสียงซึ่งขาด

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตราชษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตราชษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
- (๒) เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษา สภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ในเขตราชษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

(๓) ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตราชษาพันธุ์สัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๔) กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า และการประกอบกิจการสวนสัตว์

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศ ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ดังได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

(๖) ให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่า และปฏิบัติงานอื่นตามที่ คณะกรรมการหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๔๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคนทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๔ เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๑ การกำหนดเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า

มาตรา ๔๖ เมื่อปรากฏว่าบริเวณพื้นที่ใดมีสภาพธรรมชาติสมควรต้องอนุรักษ์ไว้ ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าอย่างปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งพันธุ์สัตว์ป่า ตลอดจนคุ้มครอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือระบบนิเวศให้คงเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และ คุ้มครองสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงแนวเขตนั้นด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า”

เมื่อพระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตราการบังคับหรือ มาตราการคุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่น จะได้กำหนดมาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่ำกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๗ พื้นที่ที่จะกำหนดให้เป็นเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า ต้องมีได้เป็นที่ดิน ที่มีหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่น ของบุคคลใด เว้นแต่เป็นที่ดินของหน่วยงานของรัฐ

การกำหนดเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดูแลรักษา หรือเป็นของหน่วยงานของรัฐ หรือมีหน่วยงานของรัฐได้รับอนุญาตให้มีการใช้หรือทำประโยชน์ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐนั้นก่อน

ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ หันนี้ ตามประกาศที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๔๕ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ทำการสำรวจ พื้นที่ได้แล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ ให้เสนอคณะกรรมการประกาศเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเพื่อให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเตรียมการกำหนดให้บริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป

ในระหว่างการดำเนินการเพื่อกำหนดให้พื้นที่เตรียมการตามวรรคหนึ่ง เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๔๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจควบคุมและคุ้มครองพื้นที่ ในพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดและตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่พื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอยู่ในพื้นที่ป่าหรือป่าสงวนแห่งชาติ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกระทำการตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่เตรียมการดังกล่าวด้วย

มาตรา ๔๖ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และเครื่องหมายอื่นที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนทราบว่าเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และขໍາนวยความสะดวกและให้ความรู้แก่ประชาชน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต และเครื่องหมายอื่น ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด

มาตรา ๔๗ การขยายหรือการเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้กระทำโดยตราเป็นพระราชบัญญัติ และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแบบท้ายพระราชบัญญัติด้วย

ให้นำความในมาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่ การขยายหรือเพิกถอนเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยอนุโนม

ส่วนที่ ๒

การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ให้จัดให้มีแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตฯ แต่ละแห่งเพื่อเสนอขออธิบดี กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้ความเห็นชอบ เมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า

และพันธุ์พีชให้ความเห็นชอบแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าดังกล่าวแล้ว ให้หัวหน้าเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าบ้านนี้ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าบ้านนี้

แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง
ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่าและเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า
ตามมาตรา ๔๔ (๓) และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีช
กำหนด โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยแนวทางการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า การดูแลและฟื้นฟู
แหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า การคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ในเขตราชอาณาจักร
สัตว์ป่าบ้านนี้

มาตรา ๕๒ ห้ามมิให้ผู้ใดเข้าไปในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาต
จากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานอื่นได้ซึ่งต้องเข้าไป
ปฏิบัติการตามหน้าที่

ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดี
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีชกำหนดและคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้สั่งให้ปฏิบัติ
โดยชอบด้วยกฎหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีชกำหนดโดยความเห็นชอบ
ของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๓ ภายใต้กฎหมายในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตราย
แก่รังของสัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไป เว้นแต่จะกระทำการเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย
หรือทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า
และพันธุ์พีช

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตาม
ระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พีชกำหนดโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการ

มาตรา ๕๔ ภายใต้กฎหมายในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด
ดังต่อไปนี้

(๑) กระทำให้หลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต หรือเครื่องหมายอื่น
ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีตามพระราชบัญญัตินี้เคลื่อนที่ ลบเลือน เสียหาย สูญหาย
หรือไร้ประโยชน์

(๒) ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ่ร้าง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด
ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม

(๓) เปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เหือดแห้ง เน่าเสีย หรือเป็นพิษ

(๔) ปิดกั้นหรือทำให้กีดขวางแก่ทางน้ำหรือทางบก

(๕) เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม่ดิน หิน กรวด ทราย และ ปูโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ

(๖) ปลูกต้นไม้หรือพฤกษาติอื่น ๆ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป

เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาวิจัย การทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้บุคคลกระทำการตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ได้ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ การกระทำนั้นต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่รบกวนการดำเนินชีวิตตามธรรมชาติของสัตว์ป่า เกินสมควร และไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแลตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๕ ความในมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ หรือมาตรา ๕๔ มีให้ใช้บังคับแก่ การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีความจำเป็นเร่งด่วนฉุกเฉินเพื่อการป้องกันภัยนตรายแก่บุคคลหรือชุมชน หรือเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือเพื่อป้องกันภัยพิบัติ อันเป็นสาธารณะ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการใดแล้วให้รายงานต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบโดยมิฉะนั้น

(๒) เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า หรือการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ หรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาธรรมชาติหรือเพื่ออำนวยความสะดวกในการสำรวจความปลอดภัยหรือให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไป

การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นช่วยเหลือในการกระทำการดังกล่าวก็ได้ และให้รายงานการกระทำการต่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเพื่อทราบ และให้ถือว่าการกระทำการของเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นการกระทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๕๖ เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล หากพื้นที่เขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าแห่งใดมีศักยภาพเหมาะสมสมเพียงพอในการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์

ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนและหัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเห็นว่า การเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาตินั้นภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไม่ส่งผลกระทบต่อ สภาพธรรมชาติและสัตว์ป่า หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ ใกล้เคียงอาจพิจารณาศึกษาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการ วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อคณะกรรมการให้ความเห็นชอบโดยการนับถือจึงจะอนุญาตให้ดำเนินการตามโครงการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การอนุญาต ให้ดำเนินโครงการต้องคำนึงถึงชนิด ประเภท จำนวนหรือปริมาณของทรัพยากรธรรมชาติที่อนุญาต ให้เก็บหาหรือใช้ประโยชน์ ห่วงเวลาดำเนินการ มาตรการตรวจสอบและควบคุมผลกระทบ และการพัฟฟ์สภาพพื้นที่หรือทรัพยากรธรรมชาติ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหา หรือการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๕ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน

มาตรา ๕๗ เพื่อประโยชน์ในการรักษาสภาพการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าตอบแทนสำหรับการนั้นก็ได้ หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกเก็บและการยกเว้นค่าบริการหรือค่าตอบแทน และอัตราค่าบริการหรือค่าตอบแทนตามวรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

มาตรา ๕๘ เงินที่เรียกเก็บได้ตามมาตรา ๕๗ และเงินที่มีผู้บริจาก ให้ได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียภาษีอากร และไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่ และบำรุงรักษาเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้วิชชั่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า

มาตรา ๕๙ เงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นที่ และบำรุงรักษาเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้วิชชั่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า ตามมาตรา ๕๘ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชนำไปใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามแผนแม่บทที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๔๔ (๓) และได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

(๒) การคุ้มครอง ดูแล บำรุงรักษา หรือฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตลอดจนเป็นเงินช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการใดที่เกี่ยวกับการสนับสนุน ส่งเสริม และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตนั้น

(๓) การบำรุงรักษาสถานที่ หรือการจัดหาสิ่งจำเป็นหรือเป็นประโยชน์ ต่อการอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การให้ความรู้ การศึกษาระบบที่ของประชาชน

(๔) ค่าใช้จ่ายในการทำลาย รื้อถอน ย้ายสิ่งปลูกสร้างหรือต้นไม้ ที่มีผู้กระทำ ความผิดตามมาตรา ๗๙ (๓)

(๕) การฝึกอบรม การศึกษา หรือการวิจัยของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านสัตว์ป่าและการอนุรักษ์สัตว์ป่า

(๖) เงินสวัสดิการหรือเงินช่วยเหลือให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นเงินช่วยเหลือในการต่อสู้คดี จากการปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครอง ดูแลรักษาเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบให้เตรียมการกำหนดเป็นเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

การใช้จ่ายเงินตามมาตราหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๖๐ การนำส่งและการเก็บรักษาเงินเพื่อการอนุรักษ์ ฟืนฟู และบำรุงรักษา เขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากิน ของสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

หมวด ๖ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๑ บริเวณสถานที่ที่ใช้ในราชการ หรือใช้เพื่อสาธารณะประโยชน์หรือ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันแห่งใด สมควรอนุรักษ์ไว้ให้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากิน ของสัตว์ป่าชนิดใดหรือประเภทใด รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจะกำหนดให้เป็น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นได้โดยทำเป็นประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่ แสดงแนวเขตนั้นด้วย

เมื่อประกาศตามวรรคหนึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว ให้มาตรการบังคับหรือมาตรการ คุ้มครองในพื้นที่ดังกล่าวเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กฎหมายอื่นจะได้กำหนด มาตรการในเรื่องดังกล่าวไว้ไม่ต่างกว่ามาตรการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรคสาม มาใช้บังคับแก่การกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโถม

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ทำการสำรวจพื้นที่ได้แล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมจะกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๖๑ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโถม

มาตรา ๖๓ การขยายหรือการเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้กระทำโดยประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และในกรณีที่เป็นการขยายหรือเพิกถอนเขตห้ามล่าสัตว์ป่าบางส่วน ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่เปลี่ยนแปลงไปแบบท้ายประกาศด้วยให้นำความในมาตรา ๔๗ วรรคสองและวรคสาม มาใช้บังคับแก่การขยายเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโถม

มาตรา ๖๔ ให้นำความในมาตรา ๔๙ มาใช้บังคับแก่การจัดให้มีหลักเขต ป้าย หรือเครื่องหมายแสดงแนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุโถม

มาตรา ๖๕ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทใดตามมาตรา ๖๑ แล้ว ห้ามมิให้ผู้ได้กระทำทำการดังต่อไปนี้

(๑) ล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น หรือเก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่านั้น เว้นแต่จะกระทำเพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ และได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

(๒) ตัด โค่น แผ้วถาง เผา ทำลาย ต้นไม้หรือพฤกษาติอื่น หรือทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพ ชุด เก็บ ซึ่งแร่ ดิน หิน กรวด ทราย ลูกรัง ของป่า หรือทรัพยากรธรรมชาติใด ๆ หรือเลี้ยงสัตว์ หรือเปลี่ยนแปลงท่าน้ำ หรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่อมทันหรือเหือดแห้ง เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์ป่า เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือเมื่ออธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ประกาศอนุญาตไว้เป็นคราว ๆ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นเป้ามาระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำทำของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน อันได้ที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า แต่ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๖๖ เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่าในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลรักษาพื้นที่สัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้เกิด
ความยั่งยืน

(๒) ติดตามและเฝ้าระวังเพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบ
ที่เกิดจากสัตว์ป่า

(๓) ให้ความรู้แก่ประชาชนในการอนุรักษ์และคุ้มครองสัตว์ป่า

มาตรา ๖๗ ในกรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการจัดการกับสัตว์ป่า
ที่อยู่นอกเขตรักษาพื้นที่สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือสร้างความเดือดร้อน
ต่อประชาชน ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดให้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า^๑
ชนิดหรือประเภทหนึ่งได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีแผ่นที่แสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศทั้ง

ประกาศกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนด
ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดให้ชัดเจน โดยต้องไม่เกินสองปี และในกรณีมีความจำเป็น
อธิบดีอาจประกาศขยายระยะเวลาการกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่าได้คราวละ
ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปดูแล
รักษาพื้นที่ และกำหนดมาตรการควบคุมหรือออกคำสั่งห้ามกระทำการใด ๆ ในพื้นที่ควบคุม
เพื่อการจัดการสัตว์ป่านั้นได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์
หรือสิทธิครอบครองอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีดำเนินการให้มีการจ่ายค่าเสียหาย
หรือค่าซดเชยแก่ผู้นั้นด้วย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าซดเชยตามวรรคสาม
ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๗

การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ

มาตรา ๖๘ ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใด
ของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพื้นที่สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามระเบียบที่อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชกำหนดโดยความเห็นชอบของ
คณะกรรมการ

การแบ่งปันผลประโยชน์จากการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ
ในเขต_rักษาพื้นที่สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หมวด ๘
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๙ ความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรคหนึ่งและวรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๑ มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยนตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๐ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยนตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์ มิให้นำความในมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ วรคหนึ่งและวรคสอง มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับแก่

(๑) การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต และการอนุญาต ให้เป็นตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

๗

มาตรา ๗๑ ในกรณีที่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๙ เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือกิจการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๒ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติไม่ว่าในหรือนอกประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และจะต้องจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เท่าอัตราของทางราชการ รวมทั้งต้องจ่ายค่าพาหนะเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายจริงในการปฏิบัติงานด้วย

การยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นตามวรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๗๓ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองผิดฝ่ายหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจากออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๗๔ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง เมื่อปรากฏว่า ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา ๗๓

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดเวลาครั้งละ ไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองทราบ โดยอธิบดีจะเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองก่อนครบกำหนดก็ได้ เมื่อเหตุในการออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือใบรับรองสิ้นสุดลง

มาตรา ๗๕ ให้อธิบดีมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองได้ เมื่อปรากฏว่า ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง หรือไม่แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด หรือผู้รับใบอนุญาตเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือใบรับรองและได้กระทำการอันเป็นเหตุให้ต้องถูกพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองตามมาตรา ๗๓ อีกภัยในหนึ่งปี

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ถูกเพิกถอนนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

(๑) จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

(๒) จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๙ หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แก่ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗

(๓) กรณีที่ประสงค์จะดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตาม มาตรา ๙ หรือสัตว์ป่าควบคุม ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗

(๔) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๙ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๘

(๕) กรณีที่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าควบคุมหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙

ในกรณีที่ผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และประสงค์จะส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่เหลืออยู่แก่กรมอุทยาน

แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรรมประมง ให้นำความในมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อกรุงอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรรมประมง ได้รับมอบสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่า ดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๗๗ ในอนุญาตหรือใบรับรองที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดได้ในใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองประสงค์ จะขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรองภายใต้เดือนก่อนใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ดำเนินการตามใบอนุญาตหรือใบรับรองเดิมต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจจอนุญาตจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง ถ้าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองมีสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือชากระสัตว์ป่า ดังกล่าวไว้ในครอบครองตามใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ไม่ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตนั้น ให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้มีอำนาจจอนุญาตมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง และให้นำความในมาตรา ๗๖ วรรคสอง มาใช้บังคับในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยอนุโลม

มาตรา ๗๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานประกอบการหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานประกอบการหรือสถานที่นั้นเพื่อตรวจสอบ และควบคุมให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ตรวจค้นสถานที่หรือyanพาหนะใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเนินข้อหาว่าจะເอาจமຍคົນມາໄດ້ຈະມີກາຍຢັກຢ້າຍ ຊຸກໜ່ອນ ສົ່ງ ອຳນົມອອກນອກຮາຊາຜາຈັກ ຮູ່ອໍາລາຍທຽບພື້ນ ວັດຖຸ ສິ່ງຂອງ ຮູ່ອໍາລາຍທີ່ເກີຍຂ້ອງ ກັບກະກະກະທຳຄວາມຜິດ ຮ້າມທັງມື້ອໍານາຈີ່ດ້ວຍອໍາຍດສัตว์ປາ ທາກສัตว์ປາ ພິລິຕິກັນທີ່ຈາກສັກສິດ ເກສາຣ໌ ອູ້ອໍາລາຍທີ່ໄວ້ວັດຖຸໃດ ๆ ທີ່ເກີຍຂ້ອງກັບກະກະກະທຳຄວາມຜິດຕາມพระราชบัญญัตินี้ ເພື່ອປະໂຍ່ນໃນການຕະຫຼາດຫຼັງການ

ເມື່ອຕະຫຼາດຫຼັງການ ຫຼືຍືດຫຼືອໍາຍຕາມ (๓) ແລ້ວ ຄ້າຍັງດຳເນີນການໄມ່ແລ້ວເສົ່າງ ຈະກະທຳຕ່ອງໄປໃນເວລາກລາງຄືນຫຼືອນອກເວລາທຳກະກະກະທຳຄວາມຜິດຕາມพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่มีการกระทำຝຳເຟີນຫຼືໄມ່ປັບປຸດຕາມບຫບັນຍຸດ ແຫ່ງพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้หนึ่งผู้ใดงดเว้นการกระทำใด ๆ หรือสั่งให้ออกไปจากเขตราชพัณฑ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๒) สั่งเป็นหนังสือให้ผู้กระทำการความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รื้อถอน นำเคลื่อนที่ ย้ายออกไป แก้ไข หรือทำการอื่นใดแก้สิ่งปลูกสร้าง สิ่งที่เป็นอันตรายแก่สัตว์ป่า หรือสิ่งที่ทำให้เสื่อมสภาพ หรือสิ่งที่เป็นอันตรายในเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

(๓) ยึด ทำลาย รื้อถอน แก้ไข หรือทำการอื่น เมื่อผู้กระทำการความผิดไม่ปฏิบัติตาม (๒) หรือไม่ปรากรู้ตัวผู้กระทำการความผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำการความผิดแต่หาตัวไม่พบ

(๔) ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่เขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉิน

มาตรา ๘๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการได้หรือระดับใดจะมีอำนาจตามที่ได้กำหนดไว้ ในมาตรา ๗๙ และมาตรา ๗๙ ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือจะต้องได้รับอนุมัติจากบุคคลใด ก่อนดำเนินการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่ง หรือแต่ละระดับให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ทำการมอบหมายไว้ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายนั้นเพื่อแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘๒ เพื่อประโยชน์ในการจับกุมผู้กระทำการความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๓ ในการจัดการแก่สัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้หอดทึ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ บ้ำย อ่อนแอ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา จำหน่าย ปล่อยสู่ธรรมชาติ ส่งคืนถิ่นกำเนิด โอน ทำลาย เอาไว้ใช้ในราชการ หรือจัดการอย่างหนึ่งอย่างใด แก่สัตว์ป่านั้นก็ได้

ในการช่วยเหลือ ดูแล หรือรักษาสัตว์ป่าของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง อาจส่งสัตว์ป่านั้นให้ไปอยู่ในความดูแลรักษาของสวนสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ สถานสงเคราะห์สัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ก็ได้

ถ้าความประภูมิภัยหลังว่า สัตว์ป่าที่ได้ยึดไว้ตามวรรคหนึ่งมีใช้ทรัพย์สิน ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการความผิด ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมง แล้วแต่กรณี คืนทรัพย์สินนั้น ถ้าไม่อาจคืนได้ ให้ชดเช้ราคาวัสดุพย์สินนั้นตามราคาสัตว์ป่า ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการตามมาตรา ๗๑

ในการดำเนินการตามวาระหนึ่งและวาระสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด
โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

หมวด ๙
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๘๔ ผู้ได้กระทำการหรือด่วนกระทำการไม่ว่าจะใจหรือประมาทเลินเล่อ
โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยกรธรรมชาติในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ผู้นั้นต้องชดใช้ค่าเสียหายตามมูลค่าของทรัพยกรธรรมชาติที่ถูกทำลาย
สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

ค่าเสียหายตามวาระหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายในการพัฟฟ์
ทรัพยกรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย

หลักเกณฑ์ในการคำนวณมูลค่าของทรัพยกรธรรมชาติตามวาระหนึ่ง ให้เป็นไป
ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๕ ให้นำความในมาตรา ๘๔ มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำการล่าสัตว์ป่าสงวน
หรือสัตว์ป่าคุ้มครองที่อยู่นอกเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือนอกเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยอนุญาต
เว้นแต่เป็นกรณีการกระทำการตามมาตรา ๑๗

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
หรือกรมป่าสงวน แล้วแต่กรณี เป็นผู้เสียหายในการฟ้องคดี

มาตรา ๘๖ ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๘ ถ้ากระทำการต่อสัตว์ป่าคุ้มครอง
ชากระสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าคุ้มครอง ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสิบปี
หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ได้ฝ่าฝืนมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๒๘ ถ้ากระทำการต่อสัตว์ป่าสงวน ชากระสัตว์ป่าสงวน
หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าสงวน ต้องระวังโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่
สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๗ ผู้ได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ วาระหนึ่ง
มาตรา ๑๕ วาระหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรการควบคุมหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๗
วรรคสาม ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายท้องที่ออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ วรรคสาม มาตรา ๒๒ วรรคสี่ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๒๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๒ วรรคสี่ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๗ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๔ (๓) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง ต้องระหว่างโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สามแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๑ วรรคสอง ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๑) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๙๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ต้องระหว่างโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๖ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๔ ต้องระหว่างโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๙๗ ผู้ใดดีดถือหรือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติไปจากเดิมในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๒) ต้องระหว่างโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๒ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด หรือพื้นที่เปราะบางของระบบนิเวศหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้กระทำต้องระหว่างโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งกึ่งหนึ่ง

มาตรา ๘๔ ผู้ใดเก็บหา นำออกไป กระทำการด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพซึ่งไม่ดิน หิน gravid ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือ กระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลาย ทางชีวภาพ ในเขตอุทยานแห่งชาติ สงวนสถานที่สำคัญ ภูมิภาค จังหวัด หรือเขตอุทยานแห่งชาติ สงวนสถานที่สำคัญ ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำแก่ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถ เกิดใหม่ทดแทนได้ตามฤดูกาลและมีมูลค่ารวมกันไม่เกินสองพันบาท ผู้กระทำต้องระหว่างโทษ ปรับไม่เกินห้าพันบาท

ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ไม้ที่เป็นต้นหรือเป็นท่อนอย่างโดยอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างรวมกันเกินยี่สิบตันหรือท่อน หรือรวมปริมาตรไม้เกินสี่ลูกบาศก์เมตร ผู้กระทำต้องระหว่างโทษจำคุกตั้งแต่สี่ปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สี่แสนบาทถึงสองล้านบาท

มาตรา ๘๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๑) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๐ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕๔ (๖) ต้องระหว่างโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
ในกรณีความผิดตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการนำหรือปล่อยสัตว์ที่เป็นอันตราย หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศอย่างรุนแรงในเขตอุทยานแห่งชาติ พื้นที่สงวนอนุรักษ์ ภูมิภาค จังหวัด หรือเขตอุทยานแห่งชาติ สงวนสถานที่สำคัญ ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ต้องระหว่างโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปี หรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๒ บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเบรียบเทียบได้ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เบรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีการเบรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เงินค่าปรับที่ได้รับตามมาตราหนึ่งไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บรักษาไว้เป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์พื้นที่ และบำรุงรักษา เขตอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัย หรือแหล่งหากินของสัตว์ป่าตามมาตรา ๕๙

มาตรา ๑๐๓ ในการดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญา ให้เรียกค่าเสียหายตามมาตรา ๘๔ หรือมาตรา ๘๕ ไปในคราวเดียวกัน

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาล และให้ศาลมีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับแก่ผู้นำจับเป็นจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับตามคำพิพากษาโดยจ่ายจากเงินค่าปรับที่ชำระต่อศาลถ้าผู้กระทำความผิดไม่ชำระเงินค่าปรับหรือชำระไม่ถึงจำนวนที่จะต้องจ่ายค่าสินบนนำจับได้ครบถ้วนให้จ่ายเงินสินบนนำจับที่ยังจะต้องจ่ายจากเงินค่าขายของกลางที่ศาลมั่งให้รับ ถ้ายังขาดอยู่อีก ก็ให้เป็นพับไป

ในกรณีที่มีผู้นำจับหลายคน ให้แบ่งเงินสินบนนำจับให้คนละเท่า ๆ กัน การจ่ายเงินสินบนนำจับนั้น จะจ่ายได้เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว

มาตรา ๑๐๕ บรรดาไม้ ชากระดั๊ป้า หรือทรัพย์กรรมชาติอื่นใดที่มีอยู่ในเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่บุคคลได้มามากกว่าห้าปี หรือชากระดั๊ป้า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดั๊ป้าที่ได้มามากกว่าห้าปี ตามพระราชบัญญัตินี้ อาวุธ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งปลูกสร้าง อุปกรณ์ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ที่ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีไว้เพื่อใช้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) หรือ มาตรา ๖๕ (๑) หรือ (๒) ให้รับเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและ มีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

ให้พนักงานอัยการร้องขอให้ศาลมั่งให้รับทรัพย์สินตามวรคหนึ่ง และเมื่อพนักงานอัยการได้ร้องขอต่อศาลแล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการ ผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ไม่ว่าในคดีดังกล่าวจะปรากฏตัวบุคคลซึ่งอาจเชื่อว่าเป็นเจ้าของหรือไม่ก็ตาม ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินดังกล่าว ให้ส่งประกาศดังกล่าวทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังภูมิลำเนาของเจ้าของทรัพย์สินนั้น เพื่อให้บุคคลซึ่งอ้างว่าเป็นเจ้าของมายื่นคำขอเข้ามาในคดีก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดอ้างตัวเป็นเจ้าของก่อนมีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น หรือมีเจ้าของแต่เจ้าของไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลมีความเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิด อีกทั้งตนได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว ที่จะป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด เช่นนั้นเกิดขึ้น หรือไม่สามารถพิสูจน์ให้ศาลมีความเชื่อได้ว่าตนไม่มีโอกาสทราบหรือไม่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการนำทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลมั่งรับทรัพย์สินดังกล่าวได้เมื่อพนักงานดสามสิบวันนับแต่วันแรกของวันที่ปิดประกาศ ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่ามีบุคคลเป็นเจ้าของทรัพย์สินให้นับแต่วันที่เจ้าของทรัพย์สินได้รับหรือถือว่าได้รับไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับดังกล่าวตามวรคสอง และในกรณีที่ให้คำน้ำมาตรา ๓๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญาใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๖ ในกรณีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำการของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและจะเห็นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๓๘ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลาสก่อน จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าซึ่งต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๘ ให้สัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมี กฎกระทรวงตามมาตรา ๗ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่เพาะพันธุ์ได้ตามกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ ใช้บังคับ

ให้สัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกตามมาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นสัตว์ป่าควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๙ ผู้ได้มีวาระบูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาพออมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) หรือซากระดับป่าสงวนดังกล่าว ไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้นั้นแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าสงวนหรือซากระดับป่าสงวนดังกล่าว ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งไว้แล้ว ให้ปฏิบัติตามที่ไปนี้

(๑) สำหรับวาระบูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาพออมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) หากผู้ครอบครองประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นต่อไป ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณา ออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราวแก่ผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้น ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพและความปลอดภัยของสัตว์นั้นเป็นสำคัญ และผู้รับใบอนุญาตครอบครอง

สัตว์ป่าสงวนชั้นคราวจะจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนต่อไปได้ เว้นแต่โดยการตกทอดทางมรดก แต่หากไม่ประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนต่อไป ให้ผู้ครอบครองจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และเมื่อสิ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ยังมีสัตว์ป่าสงวนเหลืออยู่ ในความครอบครองอีกเท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนนั้นยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน และให้ผู้นั้นส่งมอบสัตว์ป่าสงวนให้แก่กรมประมงเพื่อนำไปดำเนินการตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

(๒) สำหรับซากของวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามขาว (*Rhincodon typus*) ให้อธิบดีกรมประมงพิจารณาออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนให้แก่

ผู้ครอบครองเพื่อครอบครองซากสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวต่อไปได้ แต่จะจำหน่าย จ่าย หรือโอนให้แก่ผู้อื่นได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมประมงหรือโดยการตกทอดทางมรดก

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั้นคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกรมประมงกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑๐ ให้บรรดาเขตกรักษพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเขตกรักษพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๑ บรรดาการดำเนินการได้เกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนด เป็นเขตกรักษพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งได้กระทำไปแล้วในขั้นตอนใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ แต่การดำเนินการในขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๒ บรรดาภูมิประเทศ ระบบที่ดิน ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎหมาย ระบบที่ดิน ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระบบที่ดิน ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๓ การอนุญาต ในอนุญาต หนังสืออนุญาต หลักฐานการแจ้งการครอบครอง และใบรับรองที่ออกให้แก่บุคคลใด ๆ ตามพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๑๔ บรรดาคำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีเรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอ ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ให้ครบถ้วน เว้นแต่คำขอได้มีอาจอนุญาตได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำขอนั้นสิ้นสุดลง

มาตรา ๑๕ บรรดาอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมาย ว่าด้วยแร่ สัมปทาน ในอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วย ป่าไม้หรือกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งได้ออกให้แก่บุคคลใดในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า แล้วแต่กรณี ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ต่อไป เพียงเท่ากำหนดอายุของอาชญาบัตร ประทานบัตร และใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่ สัมปทาน ในอนุญาต หนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้หรือกฎหมาย ว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาตินั้น

มาตรา ๑๖ ให้โอนเงินที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเก็บไว้ เป็นรายได้เพื่อบำรุงเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติ ส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาเป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือ แหล่งหากินของสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดิน ของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่ง ให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพันระยะเวลามาก่อนวันที่ได้รับรายงานแล้ว ให้รัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการซ่อมเหลือ ประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมีเดสิทธิ์ในที่ดินนั้น เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกานี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ให้ใช้ได้กับสิ่งที่ได้ประกาศกำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ไม่ใช้กับสิ่งที่ได้ประกาศกำหนดไว้ก่อนวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะกรรมการรักษา

ความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๕๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุก ทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภากาณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแบบท้าย พระราชบัญญัติ และมีระยะเวลาการบังคับใช้คราวละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะ ดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ พื้นฟู ดูแลรักษาสัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายใต้เขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง ผู้ลักทรัพย์ หรือทำด้วยประการใด ๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป ทำด้วยประการใด ๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นตามมาตราหนึ่ง หากกระทำการดังกล่าวเป็นไปเพื่อ การดำรงชีพอย่างเป็นปกติธรรม และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑)	ใบอนุญาตเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๒)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๐ บาท
(๓)	ใบอนุญาตครอบครองชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๔)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าสงวน	ตัวละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกชากระดับสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับสัตว์ป่าสงวน	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๖)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๐ บาท
(๗)	ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระดับป่าควบคุม หรือผลิตภัณฑ์ จากชากระดับป่าดังกล่าว	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘)	ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกชากระดับสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับป่าตามมาตรา ๒๓	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๙)	ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๑๐)	ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้หรือสัตว์ป่าควบคุม	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๑๑)	ใบอนุญาตดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในเขตกรุง พันธุ์สัตว์ป่า หรือในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๒)	ใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครองชั่วคราว	ตัวละ แต่รวมกันไม่เกิน ฉบับละ	๑๐๐ บาท ๑,๐๐๐ บาท
(๑๓)	ใบรับรองการครอบครองชากระดับสัตว์ป่าสงวนหรือ ชากระดับป่าคุ้มครอง	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท

- (๑๖) การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง
- (๑๗) การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง
- (๑๘) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
หรือใบรับรองนั้น
ครั้งละกี่หนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
หรือใบรับรองนั้น
ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท

บัญชีสัตว์ป่าสงวน

ลำดับที่	สัตว์ป่าสงวน
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
๑	กระซู่ (<i>Didermocerus sumatraensis</i>)
๒	กวางผา (<i>Naemorhedus griseus</i>)
๓	กูเปรีหรือโคไพร (<i>Bos sauveli</i>)
๔	เก้งหม้อ (<i>Muntiacus feai</i>)
๕	ควายป่า (<i>Bubalus bubalis</i>)
๖	พะยุนหรือหมูน้ำ (<i>Dugong dugon</i>)
๗	แมวลายทินอ่อน (<i>Pardofelis marmorata</i>)
๘	แรด (<i>Rhinoceros sondaicus</i>)
๙	ละองหรือละมัง (<i>Cervus eldi</i>)
๑๐	เลียงผาหรือเยียงหรือกูรำหรือโครำ (<i>Capricornis sumatraensis</i>)
๑๑	วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>)
๑๒	วาฬโอมูระ (<i>Balaenoptera omurai</i>)
๑๓	สมเสร็จ (<i>Tapirus indicus</i>)
๑๔	สมันหรือเนื้อสมัน (<i>Cervus schomburgki</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกนก
๑	นกกระเรียน (<i>Grus antigone</i>)
๒	นกเจ้าฟ้าหลงสิรินธร (<i>Pseudochelidon sirintarae</i>)
๓	นกเตัวแล้วห้องคำ (<i>Pitta gurneyi</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน
๑	เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>)
	สัตว์ป่าจำพวกปลา
๑	ปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>)

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

คณะกรรมการได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ทำให้บัญญัติบางประการและมาตรการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในกฎหมายไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบันที่จะใช้เป็นเครื่องมือหรืออื่นๆ อำนวยความสะดวกต่อการส่งเสริม อนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา พื้นฟูสัตว์ป่าและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสมาชิกในข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสัตว์ป่าและพืชป่าซึ่งมี ผลทำให้ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศดังกล่าวเพื่อจัดให้มีมาตรการ ในการควบคุมการครอบครอง การค้า การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านชีวสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า ตลอดจนการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสัตว์ป่าให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... เป็นการปรับปรุง พระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันทั้งฉบับ เพื่อจัดทำ ขึ้นใหม่โดยแบ่งเป็น ๘ หมวด จำนวน ๑๗ มาตรา ดังนี้

หมวด ๑ สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๓๑) โดยแบ่งออกเป็น ๖ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ประเภทสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๓ การครอบครองสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๔ การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านชีวสัตว์ป่า และด่านตรวจสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๕ การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

ส่วนที่ ๖ การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและชากระสัตว์ป่าอันตราย

หมวด ๒ สวนสัตว์ (ร่างมาตรา ๓๒ ถึงร่างมาตรา ๓๗)

หมวด ๓ คณะกรรมการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๓๘ ถึงร่างมาตรา ๔๕)

หมวด ๔ เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๔๖ ถึงร่างมาตรา ๕๖) โดยแบ่ง ออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ส่วนที่ ๒ การคุ้มครอง บำรุง ดูแล และรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

หมวด ๕ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน (ร่างมาตรา ๕๗ ถึงร่างมาตรา ๖๐)

หมวด ๖ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๖๑ ถึงร่างมาตรา ๖๗)

หมวด ๗ การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (ร่างมาตรา ๖๘)

หมวด ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๖๙ ถึงร่างมาตรา ๘๓)

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๑๐๗ ถึงร่างมาตรา ๑๑๖)

บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๑๑๗ ถึงร่างมาตรา ๑๑๗)

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ บทนิยาม

กำหนดบทนิยามเพื่ออธิบายความหมายของถ้อยคำที่มีลักษณะเฉพาะ และเป็นการย่อคำที่ใช้ในกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้กำหนดความหมายของบทนิยามดังต่อไปนี้ ให้สอดคล้องกับหลักวิชาการและหลักสากล

(๑) บทนิยามคำว่า “สัตว์ป่า” หมายความว่า สัตว์ทุกชนิดซึ่งโดยทั่วไปย่อมเกิด และดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติอย่างเป็นอิสระ และให้หมายความรวมถึงไป่และตัวอ่อนของสัตว์ เหล่านั้นด้วย แต่ไม่หมายความรวมถึงสัตว์พาหนะตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์พาหนะ สัตว์ซึ่งได้รับ การยอมรับในทางวิชาการว่าสายพันธุ์นั้นเป็นสัตว์บ้านไม่ใช่สัตว์ป่า และสัตว์ที่ได้มาจากการสืบพันธุ์ ของสัตว์ดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของการเป็นสัตว์ป่าตามหลักวิชาการเบื้องต้น คือ (๑) เป็นสัตว์หรือสัตว์ป่า (Fauna) (๒) ต้องดำรงชีวิตอยู่ในธรรมชาติ (in the wild) (๓) ปราศจาก การยุ่งเกี่ยวของมนุษย์ (Independent from people) และ (๔) ไม่ใช่สัตว์บ้าน (Undomesticated animals)

(๒) บทนิยามคำว่า “ส่งออก” หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงนำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสัตว์ป่า ซากสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าที่เคยนำเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (อนุสัญญา CITES) ที่กำหนด ความหมายของการค้าครอบคลุมถึง “การส่งกลับออกไป” (re-export) ซึ่งต้องย่างชนิดพันธุ์ได้ ๆ ซึ่งได้เคยนำเข้ามาแล้ว (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ สัตว์ป่า (หมวด ๑)

๒.๒.๑ ประเภทสัตว์ป่า

(๑) แบ่งสัตว์ป่าออกเป็น ๔ ประเภท ดังนี้

(๑) สัตว์ป่าสงวน เป็นสัตว์ป่าชนิดที่ใกล้สูญพันธุ์ จำเป็นต้องสงวน และอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวด โดยร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้สัตว์ป่าที่มีลักษณะดังกล่าวตามบัญชี ท้ายพระราชบัญญัติจำนวน ๑๙ ชนิด เป็นสัตว์ป่าสงวน ประกอบด้วยสัตว์ป่าสงวนเดิม ๑๕ ชนิดที่เคย กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ และสัตว์ป่าอีก ๔ ชนิด ที่กำหนดเพิ่มเติมขึ้นใหม่ให้เป็นสัตว์ป่าสงวน ได้แก่ วาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omura*) เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามขาว (*Rhincodon typus*) และหากในอนาคตประسังค์จะกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่ใกล้สูญพันธุ์ จำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดเป็นสัตว์ป่าสงวนเพิ่มเติม หรือกรณีที่สัตว์ป่าสงวนชนิดใดที่กำหนดไว้ในบัญชีท้าย

พระราชบัญญัติมีจำนวนเพิ่มขึ้นจนไม่มีสภาพใกล้สูญพันธุ์และไม่จำเป็นต้องอนุรักษ์ไว้อย่างเข้มงวดแล้ว และประسังค์จะให้สัตว์ป่าสงวนนั้นพ้นจากการเป็นสัตว์ป่าสงวน ให้กระทำโดยตราเป็น พระราชกฤษฎีกา (ร่างมาตรา ๖ ประกอบกับบัญชีสัตว์ป่าสงวนท้ายร่างพระราชบัญญัติ)

(๒) สัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นสัตว์ป่าชนิดที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หรือจำนวนประชากรของสัตว์ป่าชนิดนั้นมีแนวโน้มลดลงอันอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ซึ่งการกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดที่มีลักษณะดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองให้กำหนดในกฎกระทรวง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๗)

(๓) สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาพันธุ์ได้ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองชนิดที่มี ศักยภาพในการใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สมควรส่งเสริมให้มีการเพาะขยายพันธุ์เพื่อนำมาใช้ ประโยชน์ได้ ซึ่งการกำหนดให้สัตว์ป่าคุ้มครองชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาพันธุ์ได้ให้กำหนดโดย ประกาศของรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๘)

(๔) สัตว์ป่าควบคุม เป็นสัตว์ป่าชนิดที่ได้รับความคุ้มครองตาม อนุสัญญา CITES และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการรักษา จำนวนประชากรของสัตว์ป่าอื่นนั้น ซึ่งการกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญา CITES และสัตว์ป่าอื่นที่ต้องมีมาตรการควบคุมที่เหมาะสมเป็นสัตว์ป่าควบคุมให้เป็นไปตามประกาศ ของรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๙)

(๕) กำหนดบทบัญญัติรองรับสิทธิของบุคคลที่มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่า หรือจากสัตว์ป่าโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งทรงกับชนิดของสัตว์ป่าสงวนที่กำหนดเพิ่มเติม ตามพระราชกฤษฎีกานี้ออกตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง อยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ดังกล่าว มีผลใช้บังคับ หรือทรงกับชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองที่กำหนดเพิ่มเติมตามกฎกระทรวงที่ออกตามความ ในมาตรา ๗ อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ให้มาแจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและ จำนวนของสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือจากสัตว์ป่าดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใน ระยะเวลาที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนด โดยหากผู้ครอบครองสัตว์ป่า สงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือจากสัตว์ป่าดังกล่าวประสงค์จะครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือจากสัตว์ป่าดังกล่าวตนต่อไป ให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่า สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว หรือใบรับรองการครอบครองจากสัตว์ป่าสงวนหรือจากสัตว์ป่า คุ้มครองให้แก่บุคคลดังกล่าว เพื่อจะได้ไม่เป็นการรอนสิทธิบุคคลและทำให้บุคคลดังกล่าวสามารถ ครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือจากสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยไม่เป็นการกระทำผิด ต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่ห้ามมิให้ผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือจากของสัตว์ป่าดังกล่าว

อย่างไรก็ตี หากผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองไม่ประสงค์ ที่จะครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นต่อไป และประสังค์จะจำหน่าย จ่าย หรือโอน สัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ ตามมาตรา ๓๑ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ระยะเวลาที่กำหนด หากไม่สามารถดำเนินการให้เสร็จสิ้นได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว และมีสัตว์ป่า สงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองเหลืออยู่เท่าใด ให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้น ยินยอมให้ตกเป็นของแผ่นดิน เพื่อที่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมงจะได้

นำสัตว์ป่าส่วนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นไปเลี้ยงดูหรือดำเนินการด้วยวิธีการที่เหมาะสมแก่สัตว์ป่านั้น ต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)

๒.๒.๒ การคุ้มครองสัตว์ป่า

(๑) กำหนดห้ามให้ผู้ใดล่าสัตว์ป่าส่วนหรือสัตว์ป่าคุ้มครอง ไม่ว่า สัตว์ป่าส่วนหรือสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นจะอยู่ในหรือนอกเขตราชพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ก็ตาม (ร่างมาตรา ๑๒) สำหรับสัตว์ป่าอื่น ๆ จะได้รับความคุ้มครองในลักษณะดังกล่าวเมื่อเป็น การกระทำในเขตราชพันธุ์สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๕๓) หรือเมื่อเป็นการล่าสัตว์ป่าตามชนิดหรือประเภท ที่ประกาศกำหนดให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น (ร่างมาตรา ๖๕ (๑)) อย่างไรก็ได้ หากผู้ใดล่าสัตว์ป่าโดยฝ่าฝืนต่อขอบบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ด้วยความจำเป็นเพื่อให้ตนเองหรือ ผู้อื่นพ้นจากอันตราย หรือเพื่อสงวนหรือรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของตนเองหรือผู้อื่น และการล่านั้น ได้กระทำพอสมควรแก่เหตุ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ (ร่างมาตรา ๑๓)

(๒) กำหนดห้ามให้มีไว้ในครอบครองซึ่งรัง ของสัตว์ป่า (ดังนี้ ๑) รังของสัตว์ป่าส่วน เว้นแต่เป็นกรณีของผู้ที่มีสัตว์ป่าส่วนไว้ในครอบครอง โดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ (๒) รังของสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่เป็นรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง ตามชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นกรณีผู้ที่ มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างไรก็ได้ ข้อห้ามให้มีการเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังของสัตว์ป่าส่วนและรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง ไม่ให้ใช้บังคับแก่ ผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังตามกฎหมายว่าด้วยการรังนกอีกแล้ว (ร่างมาตรา ๑๔)

(๓) กำหนดบทบัญญัติคุ้มครองดูแลสวัสดิภาพของสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่า คุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม โดยห้ามให้ผู้ใดปล่อยเป็นอิสระหรือทิ้งสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์ป่านั้นพ้นจากการดูแลของตน เว้นแต่ผู้มีไว้ในครอบครอง ซึ่งสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุม ที่ได้มาโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ และ ได้จำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่านั้นให้แก่ผู้ที่สามารถครอบครองสัตว์ป่าดังกล่าวได้โดยชอบตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นที่ไม่สามารถเลี้ยงดูสัตว์ป่านั้นต่อไปได้ และประสงค์จะส่งมอบ สัตว์ป่านั้นให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมงดูแล ให้แจ้งต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ โดยผู้ครอบครองสัตว์ป่านั้นต้องชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่าแก่กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี และให้ถือว่าผู้ครอบครองสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่า คุ้มครอง หรือสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวยินยอมให้สัตว์ป่านั้นตกเป็นของแผ่นดิน เนื่องจากกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงมีงบประมาณจำกัดในการคุ้มครองดูแลสัตว์ป่า และ เพื่อป้องกันมิให้ผู้ครอบครองเดิมกล่าวอ้างความเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในตัว สัตว์ป่าในลักษณะการฝากให้ส่วนราชการทั้งสองแห่งช่วยเหลือดูซึ่งการรับฝากเลี้ยงสัตว์ป่ามิใช่ภารกิจ ของส่วนราชการทั้งสองแห่งอย่างใด (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

๒.๒.๓ การครอบครองสัตว์ป่า

(๑) กำหนดห้ามให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าส่วน สัตว์ป่า คุ้มครอง หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว เว้นแต่เป็นการครอบครองโดยผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบ กิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ หรือเป็นการ ครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ของผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า ตามมาตรา ๒๗ ที่มีไว้เพื่อการเพาะพันธุ์หรือได้มาจากการเพาะพันธุ์ หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว

เนื่องจากสัตว์ป่าสงวนเป็นสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ส่วนสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หากจำนวนประชากรของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นลดลงอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศได้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองดูแลสัตว์ป่าทั้งสองประเภทอย่างเข้มงวด (ร่างมาตรา ๑๗)

(๒) กำหนดให้ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙ ทั้งนี้ เพื่อสร้างระบบตรวจสอบและติดตามว่าสัตว์ป่าคุ้มครองดังกล่าวเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์โดยผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ มีได้มาจากการล่าสัตว์ป่าคุ้มครองมาได้ในความครอบครอง และเพื่อลดภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ไม่ต้องมายื่นขอรับใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่มีไว้เพื่อการค้าเป็นการเฉพาะอีก เนื่องจากผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าต้องจัดทำบัญชีคุณ เพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าอยู่แล้ว (ร่างมาตรา ๑๘)

(๓) กำหนดให้ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมเฉพาะชนิด ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่เป็นการครอบครองตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าโดยผู้รับใบอนุญาตค้าตามมาตรา ๒๙ ทั้งนี้ เพื่อไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนมากเกินความจำเป็นที่ต้องแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุม ไม่ว่าชนิดใด โดยรัฐมนตรีจะกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมที่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องกำกับดูแล การครอบครองเป็นพิเศษให้เป็นสัตว์ป่าควบคุมที่ต้องแจ้งการครอบครอง และเพื่อลดภาระแก่ผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าที่ไม่ต้องมาแจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุมที่มีไว้เพื่อการค้าเป็นการเฉพาะอีก เนื่องจากผู้รับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าต้องจัดทำบัญชีคุณเพื่อตรวจสอบแหล่งที่มาของสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าตามใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าอยู่แล้ว (ร่างมาตรา ๑๙)

(๔) กำหนดบทบัญญัติรองรับให้กรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิด สัตว์ป่าควบคุมที่ต้องมีการแจ้งการครอบครองตามมาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนดระยะเวลาให้ผู้ใดจะมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าว อญ্যก่อนวันที่ประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมจะมีผลใช้บังคับ แจ้งการครอบครองสัตว์ป่าควบคุม ดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อกำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านให้บุคคลที่มีสัตว์ป่าควบคุมดังกล่าวไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนแล้วเข้าสู่ระบบกฎหมายอย่างถูกต้อง โดยยังไม่มีความผิดฐานครอบครองสัตว์ป่าควบคุมโดยไม่แจ้งการครอบครอง เพื่อไม่ให้การบังคับใช้กฎหมาย กระทบสิทธิของบุคคลมากเกินสมควร (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๒.๔ การนำเข้า 送出 หรือนำผ่านซึ่งสัตว์ป่า และด้านตรวจสอบสัตว์ป่า

(๑) กำหนดห้ามให้ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี และเป็นการกระทำเพื่อกิจการส่วนสัตว์ของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการส่วนสัตว์ตามมาตรา ๓๒ หรือส่วนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ (ร่างมาตรา ๒๑)

(๒) กำหนดให้การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี อย่างไรก็ได้ หากเป็นการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว เพื่อใช้สอยส่วนตัวตามชนิด ประเภท และจำนวนที่อธิบดีกำหนด ให้ปฏิบัติ

ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ประสงค์จะนำเข้าหรือส่งออกซึ่งชาตสัตว์ป่าคุ้มครอง ชาตสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่าดังกล่าวเพื่อใช้สอยส่วนตัว และเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญา CITES ซึ่งมีบทกาวันให้การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชาตสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่า บางประเภทหรือบางชนิดและในจำนวนที่กำหนดที่เป็นของติดตัวหรือใช้ในครัวเรือน (personal or household effects) ไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่ผู้นำเข้าหรือส่งออกต้องแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ และมีเอกสารกำกับถูกต้อง (ร่างมาตรา ๒๒)

(๓) กำหนดให้ในกรณีที่การส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชาตสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่าที่มิใช่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม จะต้องมีใบรับรองการส่งออกตามความต้องการของประเทศประเทศปลายทาง หรือผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกผู้ใด ประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชาตสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่า ดังกล่าว อาจยื่นคำขอรับใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่ประสงค์จะได้ใบรับรองการนำเข้าหรือส่งออกทางราชการไปใช้ ประกอบการนำเข้าส่งออกหรือส่งออก มิได้เป็นบทบังคับที่ต้องยื่นขอรับใบรับรอง (ร่างมาตรา ๒๓)

(๔) กำหนดให้ผู้ใดนำผ่านซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ชาตสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องแจ้งการนำผ่านต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๒๔) รวมทั้งกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้า หรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ชาตสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม ชาตสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่าดังกล่าว ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านตรวจสัตว์ป่า โดยแสดงใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว จึงให้นำเครื่องที่ต้องไปได้ (ร่างมาตรา ๒๖) ทั้งนี้ การตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและเขตความรับผิดชอบ ของด่านตรวจสัตว์ป่า ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๒.๕ การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า และการค้าสัตว์ป่า

(๑) กำหนดให้การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ ตามมาตรา ๘ หรือสัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่อกำกับดูแลให้การเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้และสัตว์ป่าควบคุมได้มาตรฐานและเกิดสวัสดิภาพที่ดีแก่สัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๒๗)

(๒) กำหนดห้ามให้ผู้ใดค้าสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชาตสัตว์ป่า ดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่าดังกล่าว เนื่องจากสัตว์ป่าสงวนเป็นสัตว์ป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ส่วนสัตว์ป่าคุ้มครองเป็นสัตว์ป่าที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ หากจำนวนประชากรของสัตว์ป่าคุ้มครองนั้นลดลงอาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศได้ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการคุ้มครองดูแลสัตว์ป่า ทั้งสองประเภทอย่างเข้มงวด (ร่างมาตรา ๒๘)

(๓) กำหนดให้การค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุมตามมาตรา ๙ เฉพาะชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ชาตสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชาตสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี ทั้งนี้ เพื่อกำกับดูแลให้การค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้และสัตว์ป่าควบคุมได้มาตรฐาน ป้องกันการลักลอบค้าสัตว์ป่าโดยผิดกฎหมาย นอกจากนี้ โดยที่การดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ เป็นการดำเนินกิจการ

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้าสัตว์ป่าที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์นั้น ดังนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า จึงกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์ สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ที่ประสงค์จะค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ สัตว์ป่าควบคุม ตามมาตรา ๙ เนพาชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จาก ซากสัตว์ป่าดังกล่าว ไม่ต้องยื่นขอรับใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๙ เป็นการเฉพาะอีก แต่ต้อง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของผู้รับใบอนุญาตค้าที่กำหนดในกฎกระทรวงด้วย และในกรณีที่ผู้ได้รับ ใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ให้อือเป็น เหตุพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อกำหนดมาตรการบังคับทางกฎหมายแก่ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้รับ ความสะดวกไม่ต้องขอรับใบอนุญาตค้า แต่ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าตามที่กฎหมาย กำหนด (ร่างมาตรา ๒๙)

(๔) กำหนดบทบัญญัติรองรับให้กรณีที่มีการออกประกาศกำหนดชนิด สัตว์ป่าควบคุมที่ต้องขอรับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือขอรับ ใบอนุญาตค้าสัตว์ป่าตามมาตรา ๒๙ ให้มุอยุหานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชประกาศกำหนด ระยะเวลาให้ผู้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนวันที่ประกาศกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุมจะมีผลใช้ บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตดำเนินกิจการเพาะพันธุ์หรือยื่นคำขอรับใบอนุญาตค้า แล้วแต่กรณี ให้ถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อกำหนดช่วงเวลาเปลี่ยนผ่านให้บุคคลที่ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้าสัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าวอยู่ก่อนแล้วเข้าสู่ ระบบกฎหมายอย่างถูกต้อง โดยยังไม่มีความผิดฐานดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าควบคุม หรือค้า สัตว์ป่าควบคุมซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่า โดยไม่ได้รับใบอนุญาต เพื่อไม่ให้ การบังคับใช้กฎหมายกระทบสิทธิของบุคคลมากเกินสมควร (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๒.๖ การดำเนินการต่อสัตว์ป่าอันตรายและซากสัตว์ป่าอันตราย

กำหนดให้ในกรณีที่สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าได้อาจก่อให้เกิดอันตราย หรือเป็นพิษต่อมนุษย์หรือสัตว์ป่าอื่น หรือมีผลคุกคามให้สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบอนิเวศ เปลี่ยนแปลงเสียหายอย่างรวดเร็ว หรือเป็นพาหะนำโรคหรือแมลงศัตรูพืช ให้รัฐมนตรีมีอำนาจ ประกาศกำหนดให้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวตามชนิด ประเภท จำนวน หรือขนาดที่กำหนด เป็นสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย โดยผู้มีสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตรายไว้ใน ครอบครอง ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และปฏิบัติตามมาตราการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือ ซากสัตว์ป่าอันตรายตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อคุ้มครองมนุษย์ สัตว์ป่า พืชป่า สิ่งแวดล้อม หรือระบบอนิเวศ มิให้ได้รับอันตรายหรือความเสียหายมากขึ้น พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยความเห็นชอบของอธิบดีอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครองซึ่งสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย กำจัดหรือทำลายสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้น หรือส่งมอบสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่านั้นแก่พนักงาน เจ้าหน้าที่เพื่อกำจัดหรือทำลายต่อไปโดยเร็ว (ร่างมาตรา ๓๑)

๒.๓ สวนสัตว์ (หมวด ๒)

(๑) กระบวนการขอจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และมาตรฐาน การจัดการสวนสัตว์

(โปรดใช้เล็ก)

การจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ต้องได้รับใบอนุญาตจากอธิบดี โดยยื่นเอกสารโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ บัญชีรายการชนิดและจำนวนสัตว์ป่าหรือ ชากระสัตว์ป่าที่มีหรือจะมีไว้ในครอบครอง หลักฐานแสดงการได้มาซึ่งสัตว์ป่าดังกล่าว พร้อมด้วยแผนที่แบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์ โดยโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลน และแผนผังของสวนสัตว์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ที่อธิบดีกำหนด ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ และแบบแปลนและแผนผังนั้น ถูกต้องแล้ว ให้ออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาขออนุญาตตามกฎหมายนี้ที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

สำหรับมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์นั้น อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้ (๑) การจัดการพื้นที่เลี้ยงและจัดแสดงสัตว์ (๒) การดูแลด้านโภชนาการ (๓) การสุขาภิบาล และการควบคุมโรค (๔) การดูแลรักษาสัตว์ (๕) สวัสดิภาพสัตว์ (๖) ความปลอดภัยและการรักษาความปลอดภัย (๗) การปฏิบัติการและมาตรการฉุกเฉินต่าง ๆ (๘) แนวทางการให้ความรู้ หรือการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์

ในระหว่างการก่อสร้างสวนสัตว์ หากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กรมประมง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ซึ่งสวนสัตวนั้นตั้งอยู่ พบร่องรอยการก่อสร้างไม่เป็นไปตามโครงการจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ แบบแปลน และแผนผังที่ได้ยื่น ประกอบการขอรับใบอนุญาต ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช หรือกรมประมงสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาต ดำเนินการเสร็จแล้ว ให้แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อตรวจสอบความถูกต้องต่อไป

ก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการจัดตั้งสวนสัตว์และแจ้งผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง หากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่า ถูกต้องให้อธิบดีออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ทั้งนี้ หากพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอธิบดีมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอและต้องออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น (ร่างมาตรา ๓๒ และร่างมาตรา ๓๓)

(๒) การควบคุมดูแลผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และกรมประมงควบคุม ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ หากตรวจสอบพบว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ หรือบริเวณภายในสวนสัตว์มีสภาพที่เป็นอันตรายหรือเดือดร้อนร้ายแรงแก่ประชาชนหรือ ก่อให้เกิดอันตรายหรือความทุกข์ทรมานแก่สัตว์ป่า ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตนั้นปรับปรุงแก้ไขสภาพนั้นให้หมดไป

ในกรณีที่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือชากระสัตว์ป่า ดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์มีจำนวนเพิ่มขึ้น หรือลดลง หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือโอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าวระหว่างสวนสัตว์ ให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่แจ้งต่ออธิบดี เพื่อพิจารณาอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๓๔)

กรณีที่การประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งได้ได้รับใบอนุญาตจัดตั้ง และประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งจากอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (กรณีที่เป็น สัตว์บก) และอธิบดีกรมประมง (กรณีที่เป็นสัตว์น้ำ) สำหรับการประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้น และผู้ได้รับใบอนุญาตถูกคำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตฉบับใดฉบับหนึ่ง ให้มีผลเป็นการระงับ การประกอบกิจการสวนสัตว์ทั้งหมดเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงให้ เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนดหรือให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตอีกฉบับหนึ่ง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เพื่อให้คำสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์ในสถานที่แห่งเดียวกัน มีสภาพบังคับใช้ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง (ร่างมาตรา ๓๕)

(๓) การเลิกประกอบกิจการสวนสัตว์

ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งได้ประสงค์จะเลิก ประกอบกิจการ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่ออธิบดีทราบล่วงหน้าก่อนวันเลิกกิจกรรมตามระเบียบที่อธิบดี กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และให้นำความในมาตรา ๗๖ มาใช้บังคับแก่ การดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองของผู้เลิกประกอบกิจการสวนสัตว์ ตามใบอนุญาตจัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์แห่งนั้นให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลิก ประกอบกิจการสวนสัตว์โดยอนุโถม (ร่างมาตรา ๓๖)

(๔) สวนสัตว์ของหน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ดำเนินกิจการสวนสัตว์สามารถจัดตั้งและ ดำเนินกิจการสวนสัตว์ได้ตามภาระหน้าที่ อย่างไรก็ได้ เพื่อให้การดำเนินกิจการสวนสัตว์ของ หน่วยงานของรัฐได้มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ จึงกำหนดให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวเจ้าของจัดตั้ง สวนสัตว์ต่ออธิบดีเพื่อให้มีการตรวจสอบก่อนการเปิดให้บริการสวนสัตว์ หากพบว่าการจัดตั้งสวนสัตว์ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้สวนสัตว์นั้นปรับปรุง หรือแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อได้ดำเนินการปรับปรุงหรือแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการสวนสัตว์แล้ว จึงให้ดำเนินกิจการสวนสัตว์ได้ นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุม และคุ้มครองสัตว์ป่า สวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ ในพระราชบัญญัตินี้ และจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครอง ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชหรือกรมประมง แล้วแต่กรณี ทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (ร่างมาตรา ๓๗)

๒.๔ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (หมวด ๓)

กำหนดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองนี้ เรียกว่า “คณะกรรมการสงวน และคุ้มครองสัตว์ป่า” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งที่มาจากหน่วยงานส่วนราชการที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านการอนุรักษ์ และคุ้มครองสัตว์ป่า ด้านการค้าสัตว์ป่า ด้านอนุสัญญา CITES ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และงานที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เป็นกรรมการและเลขานุการ สำหรับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินี้ ให้คุณรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ด้านสัตว์ป่า ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือด้านกฎหมาย จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน (ร่างมาตรา ๓๘)

(โปรดพิจารณา)

คณะกรรมการส่งเสริมคุณครองสัตว์ป่ามีหน้าที่และอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดพื้นที่เป็นเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการขยายหรือการเพิกถอนเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เสนอแนะนโยบายและมาตรการที่จำเป็นเพื่อการคุ้มครองและดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อการอนุรักษ์และเพาะพันธุ์สัตว์ป่า การค้าสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า และผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า และการประกอบกิจกรรมสัตว์ พิจารณาให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการออกกฎหมายระหว่างประเทศ หรือประกาศที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ รวมทั้งให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ป่าและปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการตั้งหรือรัฐมนตรีริบบิลหมาย (ร่างมาตรา ๔๔)

๒.๕ เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า (หมวด ๕)

เนื่องจากสัตว์ป่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศที่สำคัญ จึงจำเป็นต้องดูแลสัตว์ป่าให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามสภาพธรรมชาติของมัน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงต้องมีการดูแลพื้นที่ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งหากินของสัตว์ป่าให้คงสภาพธรรมชาติที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตของสัตว์ป่าต่อไป โดยเรียกว่า “เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า” และเพื่อเป็นหลักประกันแก่ประชาชนว่าภาครัฐจะไม่กำหนดเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าอันเป็นการกระทบต่อสิทธิของประชาชนโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงได้กำหนดมิให้มีการนำที่ดินที่ประชาชนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือกฎหมายอื่นมากำหนดเป็นเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า และให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน (ร่างมาตรา ๔๖ และร่างมาตรา ๔๗) และโดยที่ปัจจุบันรัฐธรรมนูญได้ยอมรับแนวคิดเรื่องทรัพยากรธรรมชาติว่าเป็นของประชาชนทุกคน จึงกำหนดให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างสมดุลและยั่งยืนภายใต้การที่กฎหมายบัญญัติ จึงมีการเพิ่มเติมหลักการของพระราชบัญญัตินี้ให้ประชาชนสามารถเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดใหม่ทดแทนได้โดยไม่กระทบต่อสภาพธรรมชาติและระบบวนิเวศในพื้นที่เกินสมควร โดยหัวหน้าเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าอาจจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติได้ ทั้งนี้ หัวหน้าเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า จะต้องศึกษาข้อมูลทางวิชาการ วัฒนธรรม วิถีชุมชน และรับฟังความคิดเห็นของชุมชนในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบและได้รับอนุญาตจากอธิบดี (ร่างมาตรา ๔๖)

สำหรับมาตรการคุ้มครองและดูแลเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าและสัตว์ป่าในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติกำหนดเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าแล้ว มีรายละเอียดสรุปดังนี้คือ ๑) มาตรการดูแลพื้นที่เขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า จะกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดเข้าไปในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าแล้ว นอกจากบุคคลจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เช่น ห้ามกระทำการใดอันส่งผลกระทบต่อสภาพธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า หรือห้ามปลูกต้นไม้หรือพฤกษชาติอื่นหรือนำหรือปล่อยสัตว์ทุกชนิดเข้าไป ก็ยังต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดและ

คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย เพื่อมิให้การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสัตว์ป่าในพื้นที่ และ ๒) มาตรการดูแลสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ได้กำหนดห้ามมิให้มีการล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตราย แก่รังของสัตว์ป่า หรือยึดถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ่นทาง เผาป่า หรือทำด้วยประการใด ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม หรือเปลี่ยนแปลงทางน้ำหรือทำให้น้ำในลำน้ำ ลำห้วย หนอง บึง ท่วมทัน เห้อดแห้ง เม่าเสีย หรือเป็นพิษ เป็นต้น (ร่างมาตรา ๕๖ ถึงร่างมาตรา ๕๘)

๒.๖ เงินค่าบริการหรือเงินค่าตอบแทน (หมวด ๕)

กำหนดให้กรรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรียกเก็บค่าบริการหรือ ค่าตอบแทนสำหรับการให้บริการ การอ่านว่ายความสะอาดตัวกต่าง ๆ ภายในเขตฯรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าได้ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามที่ กำหนดในระเบียบ เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟืนฟู และบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติในเขตฯรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่ซึ่งคณะกรรมการเห็นชอบ ให้เป็นพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตฯรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์ และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน อันจะทำให้การอนุรักษ์สัตว์ป่า ตลอดจนการดูแล บำรุงรักษา และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในเขตฯ รักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าซึ่งเป็นพื้นที่ที่สงวนไว้เพื่อเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากิน ของสัตว์ป่าได้รับการดูแลปกป้องอย่างทันท่วงที่ ทั้งยังเป็นการบรรเทาภาระที่จะเกิดแก่งบประมาณของ ภาครัฐด้วย นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับการปฏิบัติงานของพนักงาน เจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัครในการอนุรักษ์สัตว์ป่า และการคุ้มครอง ดูแลรักษาพื้นที่ดังกล่าว จึงได้กำหนดให้สามารถนำเงินดังกล่าวเป็นเงินช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ หรืออาสาสมัคร ที่ได้รับอันตราย บาดเจ็บ เสียชีวิต หรือเป็นเงินเหลือในการต่อสู้ดีจากการปฏิบัติหน้าที่ ในการคุ้มครอง ดูแลรักษาเขตฯรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็น เขตฯรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าด้วย (ร่างมาตรา ๕๗ ถึงร่างมาตรา ๖๐)

๒.๗ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (หมวด ๖)

โดยที่สัตว์ป่าบางชนิดหรือบางประเภทมีการเคลื่อนย้ายเพื่อหาแหล่งที่อยู่อาศัย หรือแหล่งหากินใหม่ตามฤดูกาลหรือตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ เพื่อเป็นการรองรับ สภาพธรรมชาติตั้งกล่าวของสัตว์ป่า จึงได้กำหนดพื้นที่สำหรับจัดการดูแลดังนี้คือ

(๑) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เป็นพื้นที่ที่ไม่อยู่ในความดูแลของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แต่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเป็นที่สาธารณะประโยชน์ หรือ ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพื่อคุ้มครองให้สัตว์ป่าเหล่านั้นสามารถอยู่อาศัยหรือหากินในพื้นที่นั้น ต่อไปได้ จึงให้อำนาจรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนดพื้นที่ดังกล่าวเป็น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น โดยต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตด้วย (ร่างมาตรา ๖๑) และเมื่อกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้นแล้ว ได้กำหนดมาตรการในการคุ้มครองดูแล สัตว์ป่านั้นโดยห้ามมิให้มีการล่า เก็บหรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าชนิดหรือประเภทนั้น รวมทั้ง กำหนดห้ามมิให้มีการกระทำการอันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ดังกล่าว และกำหนดหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดูแลฟื้นฟูสัตว์ป่า แหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่ง หากินดังกล่าว ตลอดจนกำหนดมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากสัตว์ป่า เพื่อให้ สัตว์ป่านั้นสามารถอยู่อาศัยหรือหากินได้ต่อไป (ร่างมาตรา ๖๕ ถึงร่างมาตรา ๖๖)

(๒) พื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า เป็นพื้นที่ของประชาชนซึ่งสัตว์ป่าเข้าไปหากินหรือเข้าไปสร้างความเดือดร้อนแก่เจ้าของพื้นที่ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่เจ้าของพื้นที่ จึงให้อธิบดีประกาศกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า ชนิดหรือประเภทนั้น เพื่อกำหนดมาตรการดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าวได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และหากพื้นที่ดังกล่าวมีผู้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ให้อธิบดีกำหนดค่าเสียหายหรือค่าชดเชยให้แก่เจ้าของกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองด้วย (ร่างมาตรา ๖๗)

๒.๔ การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ (หมวด ๗)

กำหนดให้การเก็บ จัดหา หรือรับรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่ง ส่วนใดของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตตัวพันธุ์ สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และกำหนดให้มีการแบ่งปันผลประโยชน์จากการศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพนั้นด้วย โดยการแบ่งปันผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับ อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และพิธีสารนานาชาติ ว่าด้วยการเข้าถึงทรัพยากรพันธุกรรม และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้จากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม (ร่างมาตรา ๖๘)

๒.๕ พนักงานเจ้าหน้าที่ (หมวด ๘)

กำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังนี้คือ

(๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอื่นของรัฐสามารถกระทำการต่อตัวสัตว์ป่าอันเป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้ได้ โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และอยู่ภายใต้กรอบ วัตถุประสงค์เฉพาะเรื่อง เช่น เพื่อการสำรวจ การศึกษาหรือการวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า และในกรณีที่เป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการ เพาะพันธุ์สัตว์ป่าหรือกิจการสวนสัตว์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือ ค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่าได้ตามอัตราที่กำหนดในระเบียบซึ่งอธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๖๙ ถึงร่างมาตรา ๗๑)

(๒) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ควบคุมการดำเนินการของผู้รับใบอนุญาต หรือใบรับรองให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง หรือตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่พบว่าผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติ ให้ถูกต้อง ให้มีอำนาจสั่งให้แก้ไขหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายหรือเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง หากผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรองดังกล่าว และในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตหรือ ใบรับรองนั้นฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือใบรับรอง ให้อธิบดีมีดุลพินิจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ นอกเหนือไปจากสัตว์ป่าดังกล่าว เมื่อผู้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองถูกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ได้ด้วย (ร่างมาตรา ๗๓ ถึงร่างมาตรา ๗๖)

(๓) กำหนดหน้าที่และอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ครอบคลุมทั้งกรณีการ ควบคุมเพื่อให้มีการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้และกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้ง ได้กำหนดให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้จะมีขอบเขต

อย่างไรให้เป็นไปตามที่รัฐนตรีกำหนด เพื่อให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่มีกรอบ การดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นการควบคุมให้การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่กระทบกับ ประชาชนเกินสมควร (ร่างมาตรา ๗๘ ถึงร่างมาตรา ๘๐)

(๔) กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ช่วยเหลือ ดูแล รักษา หรือจัดการ อย่างหนึ่งอย่างใดแก่สัตว์ป่าซึ่งเป็นของกลางในคดีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดได้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้หอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าพิการ บาดเจ็บ ป่วย เป็นต้น รวมทั้งได้กำหนดให้สามารถส่งสัตว์ป่านี้ไปอยู่ในความดูแล ของสวนสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ สถานสงเคราะห์สัตว์ หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้เลี้ยงดู ดูแล รักษาสัตว์ก็ได้ (ร่างมาตรา ๘๓)

๒.๑๐ บทกำหนดโทษ (หมวด ๙)

กำหนดโทษทางแพ่งสำหรับผู้กระทำการหรือดineกระทำการไม่ว่าจะใจหรือ ประมาทเดินเลือดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยกรรมชาติ ในเขตราชอาณาจักร รวมถึงค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยกรรมชาติ ระบบนิเวศ และความ หลากหลายทางชีวภาพด้วย และกรณีที่เป็นการกระทำการทำความผิดฐานล่าสัตว์ป่าสงวนหรือสัตว์ป่า คุ้มครองที่อยู่นอกเขตราชอาณาจักร รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูทรัพยกรรมชาติ ระบบนิเวศ ได้กำหนดให้ผู้กระทำการทำความผิดต้องรับ โทษทางแพ่งนอกเหนือจากโทษทางอาญาด้วย (ร่างมาตรา ๘๔ และร่างมาตรา ๘๕) นอกจากนี้ ได้กำหนดโทษทางอาญาตามความร้ายแรงของลักษณะการกระทำการทำความผิด เช่น กำหนดให้การกระทำ ความผิดต่อสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ต้องรับโทษสูงกว่าการกระทำการทำความผิดต่อสัตว์ป่าควบคุม และกำหนดเหตุเพิ่มโทษสำหรับการกระทำ ความผิดที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยกรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศอย่างรุนแรง เช่น กำหนดความผิดกรณีการแพร่ถังเผาป่า หรือทำด้วยประการใดให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลง สภาพธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ หรือพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๒ หรือพื้นที่ประจำบางของระบบนิเวศหรือ ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้ผู้กระทำการต้องรับโทษหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้กึ่งหนึ่ง รวมทั้ง ได้กำหนดให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเจรจาปรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีได้ เพื่อเป็นการลดภาระการนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาของศาล (ร่างมาตรา ๘๖ ถึงร่างมาตรา ๑๐๒)

๒.๑๑ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดวาระเริ่มแรกของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า โดยให้ กรรมการโดยตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ไปพลาสก่อนจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตาม พระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๐๗)

(๒) กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดห้ามนำเข้าหรือส่งออกเดิม ให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่า คุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ และสัตว์ป่าควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการออกกฎหมาย ลำดับรองตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ รวมทั้งได้กำหนดรองรับให้เขตราชอาณาจักร หรือเขตห้ามล่า สัตว์ป่าเดิม เป็นเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย (ร่างมาตรา ๑๐๘ และร่างมาตรา ๑๐๑)

(๓) กำหนดรองรับให้ผู้ซึ่งครอบครองวัวสรุด้า วัวโอมูระ เต่ามะเพ่อง และ ปลาฉลามวาฬ หรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าว แจ้งรายการเกี่ยวกับชนิดและจำนวนของสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่านั้น

(โปรดพลิก)

ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และดำเนินการตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ดังกล่าวไว้สำหรับการตรวจสอบต่อไป (ร่างมาตรา ๑๐๙)

(๔) กำหนดรองรับการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมการเพื่อกำหนด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเดิมให้ใช้ได้เท่าที่ไม่ชัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ และให้การดำเนินการต่อไปเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑๑) และให้คำขอเดิมที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นคำขอตามพระราชบัญญัตินี้ และให้อธิบดีเรียก เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดได้ (ร่างมาตรา ๑๑๕)

(๕) กำหนดรองรับกฎหมายลำดับรองที่มีอยู่เดิมให้เป็นอันใช้บังคับได้ต่อไป เท่าที่ไม่ชัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกกฎหมายลำดับรองใหม่ตาม พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๖)

(๖) กำหนดรองรับสิทธิที่มีอยู่เดิม เช่น การอนุญาต ใบอนุญาต หนังสือ อนุญาตต่าง ๆ อาชญาบัตร ประทวนบัตร ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุ (ร่างมาตรา ๑๑๗ และร่างมาตรา ๑๑๘)

(๗) กำหนดให้โอนเงินรายได้เพื่อบำรุงเขตราชพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีอยู่เดิม มาเป็นเงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาเขตราชพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า (ร่างมาตรา ๑๑๙)

(๘) กำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกิน ในเขตราชพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาก่อนการกำหนดให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นเขตราชพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยใช้แนวทางคัดกรองบุคคลตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ หรือตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๖/๒๕๔๗ เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงาน สำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราว ในสภากาณณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๗ โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ต้องสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๑๑๙)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ทั้งด้านการอนุรักษ์ คุ้มครอง ดูแลรักษา และฟื้นฟูสัตว์ป่า และ ด้านทรัพยากรธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาและส่งเสริมไว้ซึ่งเขตพื้นที่ที่เป็นแหล่งที่อยู่อาศัย ของสัตว์ป่าโดยการกำหนดให้เป็นเขตราชพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยนำแนวทาง ในการบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้เขตราชพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้แผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่ เขตราชพันธุ์สัตว์ป่า และแผนแม่บทการบริหารจัดการการอนุรักษ์สัตว์ป่า เขตราชพันธุ์สัตว์ป่าและ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ทั้งนี้ในกรณีที่พื้นที่เขตราชพันธุ์สัตว์ป่าแห่งใด มีศักยภาพเหมาะสมเพียงพอในการเก็บหาหรือใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติบางชนิด ที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืนก็อาจจัดทำโครงการใช้ประโยชน์ทรัพยากรนั้นตามหลักวิชาการ

วัฒนธรรม และวิถีชุมชน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อให้ประชาชนที่อยู่บริเวณพื้นที่ที่เขตราชษาพันธุ์สัตว์ป่านั้นดังอยู่เข้าใช้ประโยชน์ในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือทำลายระบบนิเวศภายใต้พื้นที่ดังกล่าวได้ เพื่อประโยชน์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล หรือเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสัตว์ป่า การเพาะขยายพันธุ์สัตว์ป่า หรือแหล่งศึกษาธรรมชาติของประชาชน ควบคู่ไปกับการสงวนอนุรักษ์พื้นฟู และบำรุงรักษาไว้ซึ่งพื้นที่อันสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่า ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ระบบนิเวศที่เหมาะสมแก่การเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพได้อย่างสมดุลและยั่งยืน นอกจากนี้ พระราชนูญยังเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องและเป็นการปฏิบัติตาม พันธกรณีภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศไทยและมาซิกอิกด้วย

**แผนการจัดทำกฎหมายลำดับรอง ครอบสาระสำคัญ และครอบระยะเวลา
ในการจัดทำกฎหมายลำดับรองประกอบร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....**

ร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... เป็นปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น โดยได้กำหนดยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน และนำหลักการของกฎหมายดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ทั้งฉบับ รวมบทบัญญัติในร่างกฎหมายทั้งสิ้น ๑๗ มาตรา มีการให้อำนาจออกกฎหมายลำดับรอง ทั้งสิ้น ๕๓ มาตรา โดยให้อำนาจออกเป็น พระราชกฤษฎีกา ๓ มาตรา กฎกระทรวง ๑๐ มาตรา ระเบียบ ๓๔ มาตรา ประกาศ ๑๒ มาตรา แต่เพื่อให้การดำเนินงานส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการกำหนดบทเฉพาะการรองรับให้บรรดากฎหมายกระทรวง ระเบียบ และประกาศ ที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าที่มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎหมายกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่าดังกล่าวข้างต้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสมตามวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าว การดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองควรต้องมีการดำเนินอย่างรวดเร็ว จึงมีแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง โดยกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จะดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองควบคู่ไปในขั้นการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้สามารถออกกฎหมายลำดับรองได้อย่างรวดเร็วเมื่อร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. .... ผ่านขั้นตอนการพิจารณาครบถ้วนและมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว

**รายละเอียดของกฎหมายลำดับรองของร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....
ดังต่อไปนี้**

๑. มาตรา ๕ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ประกาศกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
๒. มาตรา ๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดสัตว์ป่าส่วน
๓. มาตรา ๗ กฎกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครอง
๔. มาตรา ๘ ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้
๕. มาตรา ๙ ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุม

๖. มาตรา ๑๐ วรรคสี่ ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรม ประชุม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่า ส่วนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าส่วน อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าส่วนหรือซากสัตว์ป่าส่วน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าส่วน

๗. มาตรา ๑๑ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่า คุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครอง อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครอง การดำเนินการต่อชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครองที่มีไว้เพื่อการค้า การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่า คุ้มครอง

๘. มาตรา ๑๓ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยการดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือชากระดับสัตว์ป่าที่ถูกล่าด้วยความจำเป็น

๙. มาตรา ๑๔ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเก็บทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังนกของผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยการรังนก อีก่อน

มาตรา ๑๕ วรรคสี่ ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เก็บทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่า คุ้มครอง

๑๐. มาตรา ๑๖ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า อัตราค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า

๑๑. มาตรา ๑๗ วรรคสอง กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือชากระดับสัตว์ป่าดังกล่าว

๑๒. มาตรา ๑๘ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ซึ่งสัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือชากระดับสัตว์ป่าดังกล่าว

๑๓. มาตรา ๒๑ วรรคสาม กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ชากระดับสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดับสัตว์ป่าสงวน

๑๔. มาตรา ๒๒ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยชนิด ประเภท และจำนวน ชากระดับสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระดับสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์ จากชากระดับสัตว์ป่าดังกล่าว ที่ให้นำเข้าหรือส่งออกเพื่อใช้สอยส่วนตัว

มาตรา ๒๒ วรรคสี่ กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว

๑๕. มาตรา ๒๓ วรรคสอง กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบรับรองและผู้รับโอนใบรับรอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุใบรับรอง การโอนใบรับรอง และการออกใบแทนใบรับรอง ให้นำเข้า ส่งออกซึ่งสัตว์ป่าชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าที่ไม่ใช่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม

๑๖. มาตรา ๒๔ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว

๑๗. มาตรา ๒๕ ประกาศกรุงธงตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตด่านตรวจสัตว์ป่า

๑๘. มาตรา ๒๖ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า

๑๙. มาตรา ๒๗ วรรคสอง กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้ดำเนินกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือสัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๒๐. มาตรา ๒๘ วรรคสอง กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว

๒๑. มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ประกาศกรุงธงพยากรณ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดชนิด ประเภท จำนวน หรือขนาด สัตว์ป่าอันตรายหรือชากระสัตว์ป่าอันตราย

มาตรา ๓๑ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือชากระสัตว์ป่าอันตราย

๒๒. มาตรา ๓๒ วรรคสอง ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/
ประกาศกรมประมง เรื่องมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์

มาตรา ๓๒ วรรคสาม กฎหมายและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับ
ใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต
อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือ
รับรอง ให้จัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

๒๓. มาตรา ๓๔ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/
ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการแจ้งสัตว์ป่าลง สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือชากระสัตว์ป่าดังกล่าวที่มี
จำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง และการอนุญาตให้โอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าลง สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือ
ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์

๒๔. มาตรา ๓๕ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/
ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือชากระสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองและการ
ประกอบกิจการสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่

๒๕. มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติกำหนดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๒๖. มาตรา ๔๗ วรรคสาม ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เรื่องการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณ
ได้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๒๗. มาตรา ๔๘ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
การควบคุมและคุ้มครองพื้นที่ในพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๒๘. มาตรา ๔๙ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ในการจัดให้มีหลักเขต ป้าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต และเครื่องหมายอื่น ในเขต
รักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๒๙. มาตรา ๕๑ วรรคสอง ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง
หลักเกณฑ์การจัดทำแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๓๐. มาตรา ๕๒ วรรคสอง และวรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้เข้าไปในเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า

๓๑. มาตรา ๕๓ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตสำหรับการทำลายแก่รังของสัตว์ป่า
ในเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไปจากเขต_rักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย
หรือทดลองทางวิชาการ

๓๒. มาตรา ๕๔ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแล ในการที่พนักงาน

เจ้าหน้าที่อนุญาตให้บุคคลกระทำการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาวิจัย การทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาโครงสร้าง สาธารณูปโภคพื้นฐาน หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า

๓๓. มาตรา ๔๕ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า

๓๔. มาตรา ๔๖ วรรคสอง ระเบียบคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การอนุญาต การเก็บหาหรือการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน ในเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า

๓๕. มาตรา ๔๗ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกเก็บและการยกเว้นค่าบริการหรือค่าตอบแทน และอัตราค่าบริการหรือค่าตอบแทน การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

๓๖. มาตรา ๔๘ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การใช้จ่ายเงิน๔๙ เงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือ เพื่อการอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า

๓๗. มาตรา ๖๐ ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการ นำส่งและการเก็บรักษาเงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาเขตราชพัณฑ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และ การอนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า

๓๘. มาตรา ๖๑ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดเขต ห้ามล่าสัตว์ป่า

๓๙. มาตรา ๖๕ วรรคสอง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้กระทำการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

มาตรา ๖๕ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทาง วิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

๔๐. มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ประกาศกรมประมง กำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า

มาตรา ๖๗ วรรคสี่ ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบ กรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าเสียหายหรือค่าชดเชย ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการ จัดการสัตว์ป่า

๔๑. มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การอนุญาตให้เก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่า

ดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตราชอาณาจักรสัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษา หรือวิจัย

๔๒. มาตรา ๖๙ ระเบียบกรอบอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยนตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อสงเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อสงเสริมกิจการสวนสัตว์

๔๓. มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง (๑) ระเบียบกรอบอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยนตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อสงเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อสงเสริมกิจการสวนสัตว์

มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง (๒) ระเบียบกรอบทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ว่าด้วยการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยนตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อสงเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อสงเสริมกิจการสวนสัตว์

๔๔. มาตรา ๗๑ ระเบียบกรอบอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคาสัตว์ป่า ในกรณีที่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๙ เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การสงเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒

๔๕. มาตรา ๗๒ กฎกระทรวงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่น ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้นอกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการ

๔๖. มาตรา ๗๖ วรรคสอง ระเบียบกรอบอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยการดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่รับมอบจากผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง

๔๗. มาตรา ๘๐ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องวิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละตำแหน่งหรือแต่ละระดับ

๔๘. มาตรา ๘๑ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

๔๙. มาตรา ๘๓ วรรคสี่ ระเบียบกรอบอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยการดำเนินการแก่สัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดไว้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้หอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ

๔๐. มาตรา ๔๔ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
หลักเกณฑ์ในการคำนวนมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งผู้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติใน
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยมีขอบด้วยกฎหมาย ต้องชดใช้ค่าเสียหาย

๔๑. มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง ระเบียบกระทรงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า
ด้วยการเปรียบเทียบปรับ

๔๒. มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๑) ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการดำเนินการกับสัตว์ป่า
สงวน ชนิด วาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*) เต่ามะเฟือง
(*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) ที่รับมอบจากผู้ครอบครองอยู่ก่อนวันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๕ วรรคสอง ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการ
ครอบครองชากระสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือชากระสัตว์ป่าสงวน
การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง
กรณีแจ้งการครอบครองของผู้มีวาฬบรูด้า (*Balaenoptera edeni*) วาฬโอมูระ (*Balaenoptera omurai*)
เต่ามะเฟือง (*Dermochelys coriacea*) และปลาฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) หรือชากระสัตว์ป่าสงวน
ดังกล่าวไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๔๓. มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง พระราชนิยมีกำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และ
ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่
มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนด
มาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๗ วรรคสี่ ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย
การกระทำการของผู้ที่อยู่อาศัยหรือทำกินตามโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
ภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัย
หรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้
ใช้บังคับ

แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรองและกรอบระยะเวลา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
พระราชบัญญัติ (๕ มาตรา)	๑	มาตรา ๖	พระราชบัญญัติกำหนดชนิดสัตว์ป่าสงวน	ดำเนินการเมื่อมีความจำเป็น กรณี กำหนดหรือยกเลิกชนิดของสัตว์ป่าสงวน กำหนดหรือขยายหรือเพิกถอนเขตราชอาณาเขตสัตว์ป่า	ดำเนินการเมื่อมีความจำเป็น กรณี กำหนดหรือยกเลิกชนิดของสัตว์ป่าสงวน กำหนดหรือขยายหรือเพิกถอนเขตราชอาณาเขตสัตว์ป่า
	๒	มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง	พระราชบัญญัติกำหนดเขตราชอาณาเขตสัตว์ป่า		
	๓	มาตรา ๑๐๗ วรรคสอง	พระราชบัญญัติกำหนดโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตราชอาณาเขตสัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตราชอาณาเขตสัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ		

กระดาษฝันผลิตจากเยื่อเรียนทำฟัน ร้อยละ ๑๐

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
กฏกระทรวง (๑๐ มาตรา)	๑	มาตรา ๕	กฏกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๒	มาตรา ๗	กฏกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครอง		
	๓	มาตรา ๑๙ วรรคสอง	กฏกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้มีไว้ในครอบครองซึ่ง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ตามมาตรา ๘ ที่ได้มาจากการเพาะพันธุ์หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว		
	๔	มาตรา ๒๑ วรรคสาม	กฏกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่ง สัตว์ป่าสงวน ซากสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าสงวน		

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๕	มาตรา ๒๒ วรรคสี่	กฎหมายและผู้รับโอนในอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับในอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่ง สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระดูกสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดูก สัตว์ป่าดังกล่าว	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๖	มาตรา ๒๓ วรรคสอง	กฎหมายและผู้รับโอนในรับรอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับในรับรองและการออกในรับรอง อายุ ในรับรอง การต่ออายุในรับรอง การโอนในรับรอง และ การออกใบแทนในรับรอง ให้นำเข้า ส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชากระดูก สัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากชากระดูกสัตว์ป่าที่มิใช่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม		

	ลำดับ	มาตรการ	อนุบัญญัติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๗	มาตรการ ๒๗ วรรณคสອง	กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้ดำเนินกิจการ เพาเวอร์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาเวอร์ได้ หรือสัตว์ป่า ควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๘	มาตรการ ๒๙ วรรณคสອง	กฎกระทรวงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาเวอร์ได้ สัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า ดังกล่าว		

	ลำดับ	มาตรการ	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๙	มาตรการ ๓๒ วรรคสาม	กฎหมายที่ทรงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือรับรอง ให้จัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๑๐	มาตรการ ๓๒	กฎหมายที่ทรงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอ การกำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ออกเวลาราชการหรือนอกสถานที่ทำการ		

การดำเนินการเพื่อเรียบเรียงหนังสือฉบับที่ ๑๐๐

	ลำดับ	มาตรการ	อนุบัญญัติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
๘ ๓๔ มาตรา	๑	มาตรา ๑๐ วรรคสี่	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองชาگสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาต หรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือชาگสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
๓๐	๒	มาตรา ๑๑ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองชาگสัตว์ป่าคุ้มครอง อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครอง ชาگสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากชา格สัตว์ป่าคุ้มครอง การดำเนินการต่อชา格สัตว์ป่าคุ้มครองหรือผลิตภัณฑ์จากชา格สัตว์ป่าคุ้มครองที่มิได้เพื่อการค้า การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครอง		

	ลำดับ	มาตรการ	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๓	มาตรการ ๓ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการดำเนินการแก้สัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่ถูกล่าด้วยความจำเป็น	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๔	มาตรการ ๔ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช ว่าด้วยการเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังนกของผู้ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยการรังนกอีกอื่น	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๕	มาตรการ ๕ วรรคสี่	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่าคุ้มครอง		
	๖	มาตรการ ๖ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า อัตราค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า		

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๖	มาตรา ๑๙ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ซึ่งสัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๗	มาตรา ๒๒ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยชนิด ประเภท และจำนวน ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง ซากสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ที่ให้นำเข้าหรือส่งออกเพื่อใช้สอยส่วนตัว		
	๘	มาตรา ๒๔ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว		
	๙	มาตรา ๒๖ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุพืช/ระเบียบกรม ประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง เมื่อมีการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ซากสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าดังกล่าว ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า		

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๑๐	มาตรา ๓๙ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๑๑	มาตรา ๓๔ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการแจ้งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าวที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นหรือลดลง และการอนุญาตให้โอนกรรมสิทธิ์ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม หรือซากสัตว์ป่าดังกล่าว ของผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๑๒	มาตรา ๓๗ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการจัดส่งข้อมูลเกี่ยวกับสัตว์ป่าหรือซากสัตว์ป่าที่อยู่ในความครอบครองและการประกอบกิจการสวนสัตว์ที่หน่วยงานของรัฐจัดตั้งตามหน้าที่		
	๑๓	มาตรา ๔๙ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการควบคุมและคุ้มครองพื้นที่ในพื้นที่เตรียมการกำหนดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า		

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๑๔	มาตรา ๔๙ วรรคสอง	ระเบียบกรmomอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ ในการจัดให้มีหลักเขต ป่าย เครื่องหมายแสดงแนวเขต และเครื่องหมายอื่น ในเขตราชษาพันธุ์ สัตว์ป่า	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๑๕	มาตรา ๕๑ วรรคสอง และวรรค สาม	ระเบียบกรmomอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ให้เข้าไปในเขตราชษาพันธุ์สัตว์ป่า		
	๑๖	มาตรา ๕๓ วรรคสอง	ระเบียบกรmomอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต ล่าสัตว์ป่า เก็บหรือทำอันตรายแก่ร่างของสัตว์ป่า ในเขตราชษาพันธุ์ สัตว์ป่า หรือล่อหรือนำสัตว์ป่าออกไปจากเขตราชษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ		
	๑๗	มาตรา ๕๔ วรรคสาม	ระเบียบกรmomอุทัยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต และการควบคุมดูแล ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ บุคคลกระทำการเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ การศึกษาวิจัย การ ทดลองทางวิชาการ การถ่ายทำภาพยนตร์ วิดีทัศน์หรือสารคดี การถ่ายภาพ การศึกษาธรรมชาติ การบำรุงรักษาระบบสิ่งแวดล้อม สาธารณะ ภูมิปัญญา หรือเพื่อความมั่นคงทางพลังงาน ในเขต ราชษาพันธุ์สัตว์ป่า		

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญัติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๑๙	มาตรา ๕๕ วรรคสาม	ระเบียบคณะกรรมการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การ อนุญาต การเก็บahaหรือการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบาง ชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน ในเขตอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๑๙	มาตรา ๕๖ วรรคสอง	ระเบียบคณะกรรมการส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการศึกษาจัดทำโครงการ การ อนุญาต การเก็บahaหรือการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติบาง ชนิดที่เกิดทดแทนได้อย่างยั่งยืน ในเขตอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า		
	๒๐	มาตรา ๕๗ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเรียกเก็บและการยกเว้นค่าบริการหรือ ค่าตอบแทน และอัตราราคาบริการหรือค่าตอบแทน การให้บริการ และการอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า ^๑ หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า		
	๒๑	มาตรา ๕๘ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการใช้ จ่ายเงิน๕๙ เงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และบำรุงรักษาเขตอุทยาน พันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หรือเพื่อการอนุรักษ์และ รักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า		
	๒๒	มาตรา ๖๐	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการ นำส่งและการเก็บรักษาเงินเพื่อการอนุรักษ์ พื้นฟู และ บำรุงรักษาเขตอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และการ อนุรักษ์และรักษาไว้ซึ่งแหล่งที่อยู่อาศัยหรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๒๓	มาตรา ๖๔ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตให้กระทำการในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
		มาตรา ๖๔ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการปฏิบัติการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานเพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ หรือการคุ้มครอง รักษาหรือช่วยเหลือสัตว์ป่า ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า		
	๒๔	มาตรา ๖๗ วรรคสี่	ระเบียบกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจ่ายค่าเสียหาย หรือค่าชดเชย ในพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๒๕	มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง	ระเบียบกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการอนุญาตให้เก็บ จัดหา หรือรับรวมพันธุ์ไม้ พันธุ์สัตว์ป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์ไม้หรือพันธุ์สัตว์ป่าดังกล่าว รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการศึกษาหรือวิจัย		
	๒๖	มาตรา ๖๙	ระเบียบกรมอุทัยนแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำบัดเยียวยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยธรรมชาติ แก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
๒๗	มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง (๑)	ระเบียบกรmorphysenaneangcharti สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำรุงด้วยยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยนตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์			
		มาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง (๒)	ระเบียบกรmorphysenaneangcharti ทางทะเลและชายฝั่ง ว่าด้วยการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามภารกิจของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เพื่อประโยชน์ในการสำรวจ ศึกษาวิจัย หรือทดลองทางวิชาการ การคุ้มครองสัตว์ป่า การบำรุงด้วยยาสัตว์ป่า การป้องกันหรือแก้ไขภัยนตรายแก่ประชาชนหรือสัตว์ หรือเพื่อส่งเสริมการเพาะพันธุ์สัตว์ป่า หรือเพื่อส่งเสริมกิจการสวนสัตว์	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๒๘	มาตรา ๗๑	ระเบียบกรmorphysenaneangcharti สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรmorphysenaneangcharti ประเมิน ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าบริการ หรือค่าตอบแทน และราคัสัตว์ป่า ในกรณีที่การดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๙ เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่การส่งเสริมกิจการเพาะพันธุ์สัตว์ป่าตามมาตรา ๒๗ หรือกิจการสวนสัตว์ตามมาตรา ๓๒	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๒๙	มาตรา ๗๒ วรรคสอง	ระเบียบกรmorphysenaneangcharti สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรmorphysenaneangcharti ประเมิน ว่าด้วยการดำเนินการกับสัตว์ป่าหรือขาดสัตว์ป่าที่รับมอบจากผู้ถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือในรับรอง	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๓๐	มาตรา ๘๓ วรรคสี่	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมปะแม ว่าด้วยการดำเนินการแก่สัตว์ป่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ยึดได้ หรือสัตว์ป่าที่มีผู้หอดทิ้ง หรือสัตว์ป่าที่พิการ บาดเจ็บ ป่วย อ่อนแอ		
	๓๑	มาตรา ๙๔ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย หลักเกณฑ์ในการคำนวนมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งผู้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติในเขตอุทยานพันธุ์ สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยมีขอบเขตด้วยกฎหมาย ต้องซื้อใช้ ค่าเสียหาย	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๓๒	มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง	ระเบียบกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่าด้วยการ เปรียบเทียบปรับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๓๓	มาตรา ๑๐๙ วรรคหนึ่ง (๑)	ระเบียบกรมปะแม ว่าด้วยการดำเนินการกับสัตว์ป่าสงวน ชนิด วาฬบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>) วาฬโอมูระ (<i>Balaenoptera omurai</i>) เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>) และปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>) ที่รับมอบ จากผู้ครอบครองอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
		มาตรา ๑๐๙ วรรคสอง	ระเบียบกรมปะแม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการ แจ้งและ การรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าสงวน ชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองชาติสัตว์ป่าสงวน อายุ ใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือชา กสัตว์ป่าสงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอน	ดำเนินการจัดทำร่างให้แล้วเสร็จ ก่อน พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ

ลำดับ	มาตรการ	อนุบัญญัติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
		ใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง กรณีกจัดการครอบครองของผู้มีวัวพบรูด้า (<i>Balaenoptera edeni</i>) วาฬโอมูระ (<i>Balaenoptera omurai</i>) เต่ามะเฟือง (<i>Dermochelys coriacea</i>) และปลาฉลามวาฬ (<i>Rhincodon typus</i>) หรือชากระดั๊วสัตว์ป่าสงวนดังกล่าวไว้ในความครอบครองอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ		
๓๔	มาตรฐาน ๑๑๗ วรรณศิลป์	จะเปย়บกรনอุধায়নঠেছাতি সঁতৰ্পা লেপনহুচি পাব্বা দ্বাব্বায় গ্ৰহণ কৰিব এবং উৎসুক হোয়া শান্তি কৰিব। কোৱা গৈৰিক কৰিব অথবা মৃত্যু কৰিব এবং কোৱা পৰিষ্কাৰ কৰিব।	ดำเนินการตามความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่	

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
ประกาศ (๑๙ มาตรา)	๑	มาตรา ๕	ประกาศกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่	ภายใต้ ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใต้ ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๒	มาตรา ๘	ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้		
	๓	มาตรา ๙	ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุม		
	๔	มาตรา ๒๕	ประกาศกระทรวงตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตด่านตรวจสัตว์ป่า		
	๕	มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดชนิด ประเภท จำนวน หรือขนาด สัตว์ป่าอันตรายหรือซากสัตว์ป่าอันตราย	ดำเนินการเมื่อมีความจำเป็น	
	๖	มาตรา ๓๒ วรรคสอง	ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ประกาศกรมธรรม์ เรื่องมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์	ภายใต้ ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใต้ ๒ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๗	มาตรา ๔๗ วรรคสาม	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ในการกำหนดให้พื้นที่บริเวณใดเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า	ภายใต้ ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใต้ ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๘	มาตรา ๕๑ วรรคสอง	ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำแผนการอนุรักษ์และคุ้มครองพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า		

	ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	การจัดทำร่าง	ปรับปรุงแก้ไขและดำเนินการให้มีผลใช้บังคับ
	๙	มาตรา ๖๗	ประกาศกราบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	ดำเนินการเมื่อมีความจำเป็นเหมาะสม ในการกำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่า	
	๑๐	มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง	ประกาศกรมอุทิyanแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ประกาศกรมประมง กำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า	ดำเนินการเมื่อมีความจำเป็นเหมาะสม ในการกำหนดพื้นที่ควบคุมเพื่อการจัดการสัตว์ป่า	
	๑๑	มาตรา ๘๐	ประกาศกราบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่อง วิธีการปฏิบัติหน้าที่ และคุณสมบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่แต่ละ ตำแหน่งหรือแต่ละระดับ	ภายใน ๖ เดือน นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ	ภายใน ๑ ปี นับแต่ พ.ร.บ. ใช้บังคับ
	๑๒	มาตรา ๘๑	ประกาศกราบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่		

กรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองเพิ่มเติมของร่างพระราชบัญญัติส่วนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ....

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	สาระสำคัญ
๑	มาตรา ๕	กฎหมายทบทวนกำหนดค่าธรรมเนียม ประกาศกระทรวงแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่	- กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาต/ ใบรับรองที่ออกตาม พ.ร.บ. นี้ - แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อ ปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. นี้
๒	มาตรา ๖	พระราชบัญญัติกำหนดชนิดสัตว์ป่าสงวน	- กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดที่เหมาะสม เป็นสัตว์ป่าสงวน
๓	มาตรา ๗	กฎหมายทบทวนกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครอง	- กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดที่เหมาะสม เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง
๔	มาตรา ๘	ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาะพันธุ์ได้	- กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดที่เหมาะสม เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้
๕	มาตรา ๙	ประกาศกระทรวงกำหนดชนิดสัตว์ป่าควบคุม	- กำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดที่เหมาะสม เป็นสัตว์ป่าควบคุม
๖	มาตรา ๑๐ วรรคสี่	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาต ครอบครองสัตว์ป่าสงวนชั่วคราว การออกใบรับรองการ ครอบครองซากสัตว์ป่าสงวน อายุใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่าสงวนหรือซากสัตว์ป่า สงวน การต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอน ใบอนุญาตหรือใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง และการจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าสงวน	- เพื่อควบคุมการครอบครองสัตว์ป่า สงวน ชากฯ กรณีการครอบครองอยู่ ก่อนการกำหนดสัตว์ป่าชนิดนั้นเป็นสัตว์ ป่าสงวน
๗	มาตรา ๑๑ วรรคสาม	มาตรา ๑๑ วรรคสาม ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ระเบียบกรมประมง ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การออกใบอนุญาตครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองชั่วคราว การออกใบรับรองการครอบครองซากสัตว์ป่าคุ้มครอง อายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การครอบครองสัตว์ป่า คุ้มครอง ซากสัตว์ป่าคุ้มครอง หรือผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ ป่าคุ้มครอง การดำเนินการต่อกาลังสัตว์ป่าคุ้มครองหรือ ผลิตภัณฑ์จากซากสัตว์ป่าคุ้มครองที่ไม่ไว้เพื่อการค้า การ ต่ออายุใบอนุญาตหรือใบรับรอง การโอนใบอนุญาตหรือ ใบรับรอง การออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง และ การจำหน่าย จ่าย หรือโอนสัตว์ป่าคุ้มครอง	- เพื่อควบคุมการครอบครองสัตว์ป่า คุ้มครอง ชากฯ กรณีการครอบครองอยู่ ก่อนการกำหนดสัตว์ป่าชนิดนั้นเป็นสัตว์ ป่าคุ้มครอง

ลำดับ	มาตรการ	อนุบัญญติ	สาระสำคัญ
๘	มาตรการ ๓๙ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการดำเนินการแก่สัตว์ป่าหรือ ชาگสัตว์ป่าที่ถูกล่าด้วยความจำเป็น	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การ ดำเนินการกับสัตว์ป่าที่ถูกล่าด้วยเหตุ จำเป็น เพื่อเป็นการควบคุมและป้องกัน ไม่ให้ใช้ข้อยกเว้นตามมาตรา๕๒ไป แสวงหาประโยชน์ที่ไม่ชอบจากการล่า สัตว์ป่าหรือจากชาگของสัตว์ป่าที่ถูกล่า นั้น
๙	มาตรการ ๑๔ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วย การเก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งรังนกของผู้ ซึ่งได้รับอนุญาตเก็บรังนกตามกฎหมายว่าด้วยการรังนก อีกอีก	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การเก็บรัง นกอีกอีก สำหรับควบคุมผู้รับอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยการรังนกอีกอีก
	มาตรการ ๑๔ วรรคสี่	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยคุณสมบัติและลักษณะ ต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและ การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เก็บ ทำอันตราย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งรังของสัตว์ป่า ^{คุ้มครอง}	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การเก็บรัง ของสัตว์ป่าคุ้มครองอื่น สำหรับควบคุม ผู้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ. นี้
๑๐	มาตรการ ๑๖ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง การรับมอบสัตว์ป่า อัตรา ค่าใช้จ่าย การชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า และการ ยกเว้นค่าใช้จ่ายในการดูแลสัตว์ป่า	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข การแจ้ง การรับแจ้ง การรับ มอบสัตว์ป่า และการชำระค่าใช้จ่าย ให้ เหมาะสมและเป็นธรรม
๑๑	มาตรการ ๑๙ วรรคสอง	กฎหมายที่เพาะพันธุ์ได้ ชาガฯ ของผู้รับ อนุญาต และป้องกันการนำสัตว์ฯ ชาガฯ ผิดกฎหมายมาสวมแทน	กฎหมายที่เพาะพันธุ์ได้ ชาガฯ ของผู้รับ อนุญาต และป้องกันการนำสัตว์ฯ ชาガฯ ผิดกฎหมายมาสวมแทน
๑๒	มาตรการ ๑๙ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการครอบครอง ซึ่ง สัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหรือชาگ สัตว์ป่าดังกล่าว	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การแจ้ง การครอบครองสัตว์ป่าควบคุม เพื่อ ควบคุมการครอบครองสัตว์ป่าควบคุม ชาガฯ และ ป้องกันการลักลอบนำสัตว์ฯ ชาガฯ ที่ผิดกฎหมายมาสวมแทน

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญิต	สาระสำคัญ
๑๓	มาตรา ๒๑ วรรคสาม	กฎหมายควบคุมสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน ชากระสัตว์ป่าสงวน หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าสงวน	- ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่าสงวน ชากระสัตว์ป่าฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ให้เหมาะสม และสอดคล้องอนุสัญญา CITES
๑๔	มาตรา ๒๒ วรรคสาม	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยชนิด ประเภท และจำนวน ชากระสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระสัตว์ป่าควบคุม และผลิตภัณฑ์ จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ที่ให้นำเข้าหรือส่งออกเพื่อใช้สอยส่วนตัว	- กำหนดชนิด ประเภท และจำนวน ชากระสัตว์ป่าฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ที่ยกเว้นการขออนุญาตนำเข้า ส่งออก ให้เหมาะสม และสอดคล้องอนุสัญญา CITES
	มาตรา ๒๒ วรรคสี่	กฎหมายควบคุมสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้นำเข้าหรือส่งออกซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระสัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว	- ควบคุมการนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่าคุ้มครอง ชากระสัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ให้เหมาะสม และสอดคล้องอนุสัญญา CITES
๑๕	มาตรา ๒๓ วรรคสอง	กฎหมายควบคุมสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบรับรองและผู้รับโอนใบรับรอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบรับรองและการออกใบรับรอง อายุใบรับรอง การต่ออายุใบรับรอง การโอนใบรับรอง และการออกใบแทนใบรับรอง ให้นำเข้า ส่งออกซึ่งสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่า หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าที่ไม่ใช้สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง และสัตว์ป่าควบคุม	- กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข การขอหนังสือรับรองการนำเข้า ส่งออก สัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่าฯ ผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่า ที่ไม่ใช่สัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าควบคุม แต่มีความต้องการใบรับรองเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้า ส่งออก ให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม
๑๖	มาตรา ๒๔ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง และการนำผ่าน ซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว	- ควบคุมการนำผ่านสัตว์ป่า ชากระสัตว์ป่าฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ให้เหมาะสม และสอดคล้องอนุสัญญา CITES
๑๗	มาตรา ๒๕	ประกาศกระทรวงตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตด่านตรวจสัตว์ป่า	- จัดตั้งด่านตรวจสัตว์ป่าและกำหนดเขตของด่านฯ นั้น

ลำดับ	มาตรา	อนุบัญญติ	สาระสำคัญ
๑๙	มาตรา ๒๖ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการแจ้งและการรับแจ้ง เมื่อมีการนำเข้าหรือ ^{ส่งออกซึ่งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าคุ้มครอง ที่เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุม ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือ^{ผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ป่าดังกล่าว ผ่านด่านตรวจสัตว์ป่า}}	- ควบคุมให้ผู้รับอนุญาตฯ นำสัตว์ป่าฯ หากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ มาให้เจ้าหน้าที่ ประจำด่านตรวจสัตว์ป่าตราชศอน เพื่อ ^{ป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย}
๒๐	มาตรา ๒๗ วรรคสอง	กฎหมายระหว่างคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับ ^{ใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้ดำเนินกิจการ เพาะพันธุ์สัตว์ป่าคุ้มครองที่เพาะพันธุ์ได้ หรือสัตว์ป่า ควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด}	- ควบคุมการดำเนินกิจการเพาะพันธุ์ สัตว์ป่าของผู้รับอนุญาต และป้องกัน ^{การนำสัตว์ฯ หากฯ ผิดกฎหมายมาสวมแทน}
๒๑	มาตรา ๒๘ วรรคสอง	กฎหมายระหว่างคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับ ^{ใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต ให้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครองที่ เพาะพันธุ์ได้ สัตว์ป่าควบคุมชนิดที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด ชากระสัตว์ป่าดังกล่าว หรือผลิตภัณฑ์จากชากระสัตว์ ป่าดังกล่าว}	- ควบคุมการดำเนินกิจการค้าสัตว์ป่า ^{หากฯ ผลิตภัณฑ์ฯ ของผู้รับอนุญาต และป้องกันการนำสัตว์ฯ หากฯ ผิด กฎหมายมาสวมแทน}
๒๒	มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดชนิด ประเภท จำนวน หรือขนาด สัตว์ป่าอันตราย ^{หรือชากระสัตว์ป่าอันตราย}	- กำหนดสัตว์ป่าอันตราย ชากระสัตว์ป่า ^{อันตราย เพื่อการป้องกันแก้ไข ผลกระทบจากสัตว์ป่าอันตรายดังกล่าว}
	มาตรา ๓๑ วรรคสอง	ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ระเบียบกรมประมง ว่าด้วยการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และมาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตรายหรือชากระสัตว์ป่า ^{อันตราย}	- กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และ มาตรการควบคุมสัตว์ป่าอันตราย ชากระสัตว์ป่า ^{เพื่อป้องกันหรือรับยับยั้งอันตรายที่ จะเกิดจากสัตว์ป่าอันตรายชนิดนั้น ๆ}
๒๓	มาตรา ๓๒ วรรคสอง	ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช/ ประกาศกรมประมง เรื่องมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์	- กำหนดมาตรฐานการจัดการสวนสัตว์ ^{ที่เหมาะสมและมีมาตรฐานเพื่อใช้ ควบคุมการดำเนินกิจการสวนสัตว์ตาม พ.ร.บ. นี้}
	มาตรา ๓๒ วรรคสาม	กฎหมายระหว่างคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับ ^{ใบอนุญาตและผู้รับโอนใบอนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต อายุ ใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การ ออกใบแทนใบอนุญาต และการออกหนังสือรับรอง ให้ จัดตั้งและประกอบกิจการสวนสัตว์}	- ควบคุมการจัดตั้งและดำเนินกิจการ สวนสัตว์ ให้มีการดำเนินการอย่าง เหมาะสมและมีการจัดสวัสดิภาพสัตว์ใน สวนสัตว์

